

ČD PRO VÁS

REKLAMNÍ MAGAZÍN NÁRODNÍHO DOPRAVCE

2019 / ROČNÍK 11 / ZDARMA

HERÉČKA

VLASTINA SVÁTKOVÁ

NERADA NĚKOHO
KOPÍRUJU

Cesta za zážitky začíná s aplikací **Vlakem na výlet**

Inspirujte se na www.cd.cz/vlakemnavylet
nebo si rovnou stáhněte aplikaci.

 České dráhy
Národní dopravnice

ČD pro vás
reklamní magazín
Českých drah

www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

TIŠTĚNÝ NÁKLAD
145 000 ks

VYDAVATEL
České dráhy, a.s.

DATUM A MÍSTO VYDÁNÍ
29. května 2019, Praha

REDAKCE
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

ŠÉFREDAKTOR
Václav Rubeš

REDAKČNÍ RADA
Lenka Voplatková
Jiří Jeřeta
Václav Rubeš
Petra Kubíčková
Johana Kvítková

GRAFIKA / DTP / PRODUKCE
SEVENART s.r.o.

INZERCE A PŘEDPLATNÉ
info@cdprovas.cz

TISK
Walstead Moraviapress s.r.o.

**PRO AUTORY
A SOUTĚŽÍČÍ:**
Informace o poskytování
a zpracování osobních
údajů a jejich ochraně
podle platné legislativy
GDPR najdete
na www.cdprovas.cz.

Editorial

Vážení čtenáři, milí spolucestující,

topíme! V polovině května (kdy vznikají tyto řádky) je venku osm stupňů, takže jsme termostatem v kanceláři museli otočit doprava. Taky takovou zimu nepamatujete? Jistěže ano, jen jste to, stejně jako já, vytěsnili. Pracujeme totiž s očekáváními založenými na stereotypch. A když je to jinak, dokáže nás to pěkně vykoletit (vím, takové slovo bychom neměli v tomto časopise používat...).

To máte jako s osobností tohoto čísla. Krásná blondýnka. Herečka. Takže nasadíte shovívavý úsměv a čekáte nějakou tu naivitu, či snad až povrchnost. A nakonec zjistíte, že máte místo úsměvu pusku nevěřícně otevřenou a některé myšlenky si snažíte vtisknout do paměti. Vlastina Kounická Svátková se vymyká našim „blondatým“ předsudkům. Kde se vlastně vzaly vtipy o blondýnkách?

Nebo jinak: čekáte v podzemní stanici na metro a místo něj přijede vlak. Musí být podzemní dráha vždy metro a rychlodráha jen supervlak řítící se třisetkilometrovou rychlostí? Odpovědi hledejte v železničním tématu.

Cesta po kolejích Afrikou nemusí vždy znamenat jen luxus à la Orient Express, nebo spíš Blue Train. Příběh autora cestopisu přináší pro nás, Evropany 21. století, těžko představitelný zážitek pěti set kilometrů strávených na otevřeném vagoně se železnou rudou. Takové zápisky snad skončily s vymřením hoboos, amerických tuláků, kteří od poloviny 19. století až do 40. let podobným způsobem cestovali za prací po Spojených státech.

Nenechte se zmást, některé věci vypadají jinak, než ve skutečnosti jsou. Na druhou stranu jsou stereotypy příjemnou iluzí jistoty. Třeba tehdy, když vyjde nové číslo ČD pro vás a vy jej vždy s chutí přečtete. Nebo ne?

Pohodlné cesty, šťastné návraty a očekávání jen toho nejlepšího přje

Václav Rubeš
šéfredaktor

Obsah

6
ROZHOVOR
Vlastina Kounická Svátková

13
CESTOVÁNÍ PO ČR
Jindřichohradecko

26
ZÁHADY NA DOSAH RUKY
Tajuplný svět ve Valticích

30
ČD PRŮVODCE
Nové menu v jídelních vozech

38
CESTOPIS
Mauritánie

46
ŽELEZNICE
Městská mobilita

PŘÍŠTÍ ČÍSLO
VYJDE
3. 7. 2019

Výběrová řízení v regionech pokračují

České dráhy velmi intenzivně jednájí s objednateli regionální dopravy o přepravních výkonech a jejich smluvním zajištění po prosinci 2019. V tu dobu totiž skončí platnost smluv ve velké části výkonů národního dopravce v regionální dopravě. Podle předpokladů se zajištění železniční dopravy Českými drahami v regionech od roku 2020 sníží oproti letošnímu roku o 3 %.

V současné době jsou pro období od prosince 2019 již smluvně zajištěny výkony v Jihomoravském, Pardubickém, Jihočeském a Moravskoslezském kraji, dále v Kraji Vysočina a na většině tratí Olomouckého a Zlínského kraje. Již dříve byly smluvně zajištěny výkony také v kraji Královéhradeckém, na lince P 1 v kraji Plzeňském a v provozním souboru JIHOŽ (vlaků Jizerskohorské železnice) v Libereckém kraji. České dráhy se i nadále zúčastňují nabídkových řízení a přímých zadá-

ní krajských objednatelů. Jednání o podmínkách zajištění výkonů i po roce 2019 pokračují v Praze, ve Středočeském, Karlovarském, Ústeckém a Libereckém kraji a ve zbytku Zlínského a Plzeňského kraje. Národní dopravce aktuálně předpokládá, že se podaří uzavřít smlouvy na celkový rozsah výkonů až 82,4 milionu vlakokilometrů, tedy jen nepatrně nižší, než ČD pro krajské objednatele realizují v roce 2019. Oproti celkovému předpokládanému výkonu v regionální dopravě jde o pokles o cca 3 %.

E-SHOP ČD

VŮNĚ ŠETRNÉ K ČLOVĚKU I PŘÍRODĚ

Objevte svět vůní a vneste harmonii do vašeho života. Stačí nakoupit během června jízdenku v e-shopu ČD a získat kupon se slevou 15 % na celý nákup české aromaterapeutické přírodní a BIO kosmetiky Nobilis Tilia. Slevu můžete uplatnit na e-shopu www.nobilis.cz, a to až do 10. července 2019. Sleva se nevztahuje na jiné produkty, jako jsou knihy, aromalampy, difuzéry, kurzy či dárkové poukazy, a nelze ji kombinovat s jinými poskytovanými slevami. **Více na www.nobilis.cz.**

LETNÍ ANGLICKÉ TÁBORY SUMMER TIME CAMPS prima léto v srdci jihočeských lesů

Již 26. ročník nabízí tábory pro malé i velké:

SUMMER TIME – letní tábor koncipovaný jako kombinace pestrého programu a efektivní anglické konverzace. Vedle angličtiny jsou hlavní náplní zážitky z ADVENTURES.

EUROCAMP – anglický mezinárodní tábor zaměřený na prohloubení komunikačních dovedností, kde dorozumívacím jazykem je angličtina i čeština.

ENGLISH 4 YOU – intenzivní kurz za účasti rodilých mluvčích. Aktivní konverzace, procvičení výslovnosti i vnímání řeči.

SYKA AGENCY a.s., cestovní kancelář
M: +420 602 326 747 | T: +420 223 010 176
E: email@sykaagency.cz | www.syka.cz

ČD MINIBAR

Nováčky ve vozících s občerstvením

Od poloviny června si mohou cestující ve vlacích národního dopravce se službou ČD Minibar vybrat z rozšířeného sortimentu nápojů i drobného občerstvení. První novinkou je rozpustná italská káva Manuel Caffé. Druhým nováčkem v rozšířené nabídce je osvěžující iontový nápoj Nero Active, jehož zakoupením navíc podpoříte handicapované sportovce. S blížícím se létem se opětovně vrací do nabídky vozíků také oblíbené ovocné a zeleninové saláty a snacky, které pro vás společně s bagetami a toasty připravuje společnost Libeřské lahůdky. Více informací o nové nabídce ČD Minibar najdete v průběhu června na stránkách www.cd.cz/minibar.

FOTO: ZSSK

Do Mukačeva o dvě hodiny rychleji

S letní změnou jízdního řádu, která platí od 9. června, zavede Železničná spoločnosť Slovensko (ZSSK) spolu s ukrajinským dopravcem Ukrzaliznytsia (UZ) denně dva páry přímých regionálních rychlíků mezi Košicemi a Mukačevem, jejichž cestovní doba bude oproti stávajícímu přímému spojení kratší o dvě hodiny. U nového spoje totiž nebude nutná změna podvozků na široký rozchod. Vlak sestavené z motorových jednotek (řady 813/913) známých pod přezdívkou Bageta budou z Košic odjíždět v 9:10 a ve 12:01 s příjezdem do Mukačeva ve 14:00 a v 16:42 (VEČ). Výhodou je návaznost těchto spojů na přípoje z/do Prahy a Bratislavy. Z Prahy až do Mukačeva se tedy nově dostanete s jediným přestupem v Košicích (přípoj na vlak EN 443 Slovakia s příjezdem do Košic v 8:23). Zpět se z Mukačeva svezete vlakem odjíždějícím v 18:20, s přestupem v Košicích na vlak EN 442 Slovakia (ve 22:07). Více informací vám přineseme v červencovém čísle ČD pro vás.

MODERNIZACE

První bistrovozy s oddílem 1. třídy zprovozněny

České dráhy v květnu dokončily přestavbu tří starších restauračních vozů na moderní bistrovozy s oddíly první třídy. Ty nabídnou klimatizovaný interiér s komfortními koženými sedačkami a gastronomickým servisem až na místo cestujících, bistro oddíl se zázemím pro přípravu jídel, nápojů a pro minibar, který obslouží cestující ve 2. třídě, a výdejní pult pro prodej rychlého občerstvení. Národní dopravce takto postupně upraví celkem 27 starších restauračních vozů a bistrovozů. Zaměřuje se ale i na další modernizaci vlaků. Kromě objednávky padesáti expresních vagonů od Siemens-Škoda chce pořídit dalších 180 zcela nových vozů, z toho 20 restauračních. Se třemi prvními rekonstruovanými bistrovozy se cestující setkají už nyní ve spojích IC Opavan nebo EC Valašský expres. Od letošního prosince budou moderní bistrovozy nasazeny na další spoje linky Ex 2, dále na vlak EC Cracovia a postupně také na vlaky linky Ex 7 Jižní expres.

pont to go

ČERVNOVÝ TIP Z POHODLNÝCH OBCHODŮ NA TRASE Osvěžení bez kapky alkoholu

Nádražní prodejny PONT Market a PONT to go jsou při cestách na výlet stále při ruce. Potřebujete se osvěžit, ale nechcete nic alkoholického? Vyzkoušejte první Radler bez kapky alkoholu od Zlatopramenu. Vybrat si můžete ze dvou variant – grapefruit a rozmarýn nebo citron, bezový květ a máta. Přejeme vám šťastnou cestu přes Pohodlné Obchody Na Trase.

WWW.PONTY.CZ

VLAKEM NA VÝLET

www.cd.cz/vlakemnavylet

Těšíte se na léto? Do jeho začátku zbývá už jen pár dní, a pokud se předpovědi meteorologů nemýlí, sluníčka si užijeme opět dostatek. Máme pro vás výletní tipy, kterými si můžete zpříjemnit letní víkendy nebo dovolenou. Vybrat z několika set tipů můžete i v nové aplikaci Vlakem na výlet nebo na stejnojmenném webu.

ZA HUDBOU

13. června až 7. července 2019

ILUSTRACE/FOTO: © ROSIPROTDREAMTIME.COM

Na Smetanovu Litomyšl se slevou Vlak+

Na festival Smetanova Litomyšl se dostanete vlaky ČD s 50% slevou na jízdné. Stačí si zakoupit zpáteční jízdenku Vlak+ Smetanova Litomyšl do stanice Česká Třebová. Vůbec nevádí, zdržíte-li se na festivalu přes noc, platnost jízdenky je tři dny. K tomu, aby vše klaplo a vy se pohodlně vezli za polovic, postačí mít na jízdence razítko Vlak+. To obdržíte od pořadatelů Smetanovy Litomyšle při kontrole vstupenky. Jízdenky zakoupíte v pokladnách Českých drah nebo přímo u průvodčích. U pořadatele festivalu si můžete objednat bezplatnou dopravu sponzorskými vozy Škoda z České Třebové do Litomyšle (do vyčerpání přepravní kapacity). Objednávky se přijímají na telefonním čísle 702 229 007 nebo e-mailem na adrese recepc@smetanova-litomysl.cz.

Nejbližší železniční stanice:
Česká Třebová

ZA SPORTEM

15. června 2019

FOTO: PRAGUE INTERNATIONAL MARATHON, SPOL. S R.O.

Proběhněte se Olomoucí pro medaili!

V polovině června se v hanácké metropoli koná už desátý ročník půlmaratonu, který patří k nejoblíbenějším běžeckým závodům u nás. Kromě hlavního závodu se 15. června v Olomouci poběží i méně náročné trasy. Rekreační běžci se mohou zúčastnit i běhu rodinného nebo štafetového, popř. běhu 2RUN. Všechny závody mají start a cíl na krásném Horním náměstí. Do Olomouce se můžete svěřit vlaky ČD na zvýhodněnou zpáteční jízdenku Vlak+ RunCzech se slevou 25%. Aby vám tato jízdenka platila i pro cestu zpět, nechte si ji orazítkovat na pultu ČD v předzávodním Expu. Pokud máte In Kart, získáte po jejím předložení 50% slevu na startovné na nesoutěžní rodinný běh (3,5 km). Ten zvládne každý a pro všechny účastníky tohoto běhu je v cíli připravena medaile.

Nejbližší železniční stanice:
Olomouc hl. n.

NA FESTIVAL

22. a 23. června 2019

FOTO: MAKER FAIRE PRAGUE

Za novodobými kutily na Maker Faire Prague

Na Výstavišti v Praze-Holešovicích se předposlední červnový víkend sejdou kutilové, bastlíři a novodobí tvůrci. Na druhém ročníku festivalu Maker Faire Prague budou prezentovat svá díla více než dvě stovky tvůrců. Mottem letošního Maker Faire je „Přijď ukázat, co vyrábíš, a sdílet, co ses při tom naučil“. Na akci budou k vidění jak tradiční řemesla, tak nové technologie zahrnující 3D tisk i programování. Akce je určena nejen geekům, ale hlavně rodinám s dětmi. Všichni si přijdou na své. Děti si mohou vyrobit sliz, maminky zajímavý šperk a táty jistě zaujme něco z elektroniky. Pořadatelé festivalu kladou důraz na interaktivitu, a tak součástí programu jsou nejružnější workshopy. Více informací o jedinečném festivalu najdete na <https://prague.makerfaire.com>.

Nejbližší železniční stanice:
Praha-Holešovice

ILUSTRACI FOT

S NOSTALGIÍ

15. června až 28. září 2019

Historickým vlakem Králický Sněžník za zážitky

I letos se každou sobotu od 15. června do 28. září můžete svézt historickým vlakem Králický Sněžník, který jezdí z České Třebové přes Ústí nad Orlicí a Letohrad do Hanušovic a stejnou trasou i zpět. Vlaky jsou střídavě vedeny parní lokomotivou Velký bejček (423.009) nebo soupravou složenou z historického motorového vozu Krokodýl (M 286.0001) a jednoho přívěsného vozu. Nostalgické jízdy do oblasti Králického Sněžníku zprostředkovávají krásy regionu vnímané pocity cestujících v minulých dobách, a to za cenu běžného jízdného s příplatkem pouhých 15 Kč. Prakticky od všech stanic a zastávek na trase vlaku se můžete vydat na návštěvu zajímavých míst – pevnostních objektů, muzeí nebo do horských středisek. A kdy vlak jede? Z České Třebové vyjíždí v 8:54, po změně směru jízdy bude z Ústí nad Orlicí pokračovat v 9:27, v Letohradu do něj můžete přistoupit od 9:49 do 9:59 a do Hanušovic s ním přijedete v 11:43 hodin. Na zpáteční cestu se vydá ve 14:30, do Letohradu dorazí v 16:29, v Ústí nad Orlicí pobude od 17:00 do 17:25 a do České Třebové dorazí v 17:42 hodin. V sobotu 17. srpna je jízdní řád historického vlaku Králický Sněžník upraven z důvodu konání akce Cihelna 2019. Kompletní jízdní řád a další informace najdete na www.cd.cz/vlakemnavylet nebo na www.pardubickykraj.cz/historicke-vlaky.

Nejbližší železniční stanice:
Česká Třebová/Ústí nad Orlicí/Letohrad/Hanušovice ad.

S DĚTMI

29. června 2019

FOTO: © VÁCLAV LEJDAŘ/JAROSLAVOVES

Po vysvědčení do Strašidelné Bažantnice

První sobotu po vysvědčení se v Lázních Bělohrad od 16 do 19 hodin koná tradiční Strašidelná Bažantnice, kde se setkáte s mnoha známými postavkami z filmů a pohádek pro děti i dospělé. Na místo startu u vily Karlušky v Lázeňské ulici se od vlaku dostanete asi za dvacet minut procházkou přes střed lázeňského města. První polovina putování začíná říší pohádek pro děti a lze ji pohodlně absolvovat i s kočárkem. Na ni navazuje říše pohádek pro dospělé, ale to už se nechte překvapit... Při procházce lázeňským parkem Bažantnice máte také příležitost ochutnat místní prameny léčivé železité vody. Na konci Strašidelné Bažantnice, který je u kostelíku Byšičky, najdete pestrý sortiment stánkového občerstvení. Vstupné je dobrovolné a děti v kostýmu dostanou malý dárek.

Nejbližší železniční stanice:
Lázně Bělohrad

NA EXKURZI

1. až 4. července 2019

Žralokem na prohlídku porcelánky

Chystáte se na mezinárodní filmový festival do Karlových Varů? Součástí doprovodného programu je festivalový vlak, který pojede od 1. do 4. července z karlovarského dolního nádraží do Nové Role, kde je pro účastníky této jízdy připravena poutavá komentovaná prohlídka porcelánky Thun 1794. Nenechte si ujít návštěvu závodu, který patří k největším výrobcům porcelánu ve střední Evropě! Zájemci si také mohou vyzkoušet dekorovat vybraný výrobek v Porcelánové školičce a v podnikové prodejně nakoupíte i parádní suvenýry. Festivalový vlak, na nějž bude nasazena moderní jednotka RegioShark, odjíždí ze stanice Karlovy Vary dolní nádraží ve 13:00 a do Nové Role s ním přijedete ve 13:15 hodin. Na zpáteční cestu se Žralok vydá z Nové Role v 15:45 h.

Nejbližší železniční stanice:
Karlovy Vary dolní n./Nová Role

ZA KULTUROU

11. července až 6. srpna 2019

FOTO: © ILJA VAN DE PAERT

Do Prahy na Letní slavnosti staré hudby

Dvacet let. Tak dlouhá je historie Letních slavností staré hudby, které se letos konají v metropoli od 11. července do 6. srpna. Nabídnou osm exkluzivních večerů širokého tematického rozpětí. Zahájeny budou v kostele sv. Šimona a Judy koncertem s názvem Jubilate Deo a zakončeny v Rudolfinu hudebně-tanečním představením Večer pro krále. Na programu jsou také představení s hudbou J. S. Bacha Balet o kávě nebo třeba vystoupení věhlasného italského harlekýna Enrica Bonavery v představení inspirovaném tradicí commedie dell'arte ve Valdštejnské zahradě. Celý program a další informace o slavnostech najdete na www.letnislavnosti.cz. Pokud se ve festivalovém centru (Galerie 1 ve Štěpánské ul. 47) prokážete jízdenkou ČD, získáte slevu 10% na nákup vstupenky.

Nejbližší železniční stanice:
Praha hl. n./Praha Masarykovo nádr. ad.

ROZ HOVOR

TEXT: EVA FRÁNKOVÁ
FOTO: IVAN KAHÚN, ARCHIV VLASTINY KOUNICKÉ SVÁTKOVÉ

VLASTINA KOUNICKÁ SVÁTKOVÁ

Zbavila jsem se pocitu, že musím **BÝT VŠUDE VIDĚT**

Jestli se dá o někom říct, že je renesanční člověk, pak o této dámě. Vždy upravená, na první pohled křehká blondýnka s něžnými rysy si toho na bedra nakládá víc než dost, přesto jí z tváře nemizí úsměv. Hraje ve filmech i v divadle, píše knihy a scénáře, navrhuje originální šperky i ženskou módu, a aby toho nebylo málo, ve volném čase objíždí základní školy, aby děti informovala o zákeřnosti poruch příjmu potravy. K tomu se stará o dům, zahradu a čtyři mužské na krku. Jak to všechno zvládá? Vlastina se prý konečně přestala honit za dokonalostí a praktikuje pozitivní myšlení. A místo cvičení si dá klidně raději dort. Bez výčitek.

Dvacet let žijete v Praze. Cítíte se víc jako Slovenka, nebo už jako rodilá Pražanka?

Já jsem se nikdy necítila jen jako Slovenka nebo Češka. Vyrůstala jsem na slovenské Myjavě, což je už na hranicích s Moravou. Maminka je Slovenka a tatínek z Moravy, kde mám i babičky. Takže jsem si vždycky připadala doma tam i tam. Studovala jsem na Slovensku a práci mám v Praze. Všude je mi dobře, ale je pravda, že na život v hlavním městě si člověk snadno zvykne. Hlavně když je mladý a chce něco dokázat. Do svých třiceti jsem si neuměla představit, že bych se z Prahy odstěhovala, třeba na vesnici. A dnes žijeme už dva roky za Prahou v Líbeznicích a město mi nijak nechybí.

Právě natáčíte celovečerní film. Prozradíte, o čem bude?

Je to skutečný příběh, který se opravdu stal, a ústředním tématem je domácí násilí. Pro mě osobně je to zatím největší herecká výzva. Nejenom kvůli tomu, co všechno budu na plátně prožívat, ale i proto, že budu hrát někoho, kdo si prožil věci, kterým normální člověk těžko dokáže uvěřit. Proč ženy neodejdou od někoho, kdo jim ubližuje, hned? Proč ho omlouvají a pořád milují? Těch aspektů je víc: touha po lásce, kterou nikdy nezažily, touha po rodině a strach z toho, co bude. Protože když nevíme, co je za rohem, raději se tam nepodíváme. I kdyby tam bylo něco, co je vlastně mnohem lepší...

To je vážné téma.

Ano. Je to vážné téma, ale nakonec vše skončilo dobře, jak ve scénáři, tak v reálném životě této ženy.

Tlačil vás někdy někdo do něčeho, co vám bylo proti srsti?

Potýkám se s tím celý život. Hranice jsou moje velké životní téma – dlouhou dobu jsem si neuvědomovala, co to hranice jsou a že je v pořádku stát si sama za sebou a říkat ne věcem, které nesouzní s tím, co bych opravdu chtěla. Myslela jsem si, že když odmítnu, tak ty lidi urazím nebo mě přestanou mít rádi.

Takže jste raději vždy vyhověla?

Vyhověla a přestala se orientovat v tom, kdo jsem vlastně já sama. Nerozeznala jsem, kde je mi dobře a kde ne, zůstávala jsem tam, kde jsem dávno neměla být, a odcházela od toho, co bylo opravdové a autentické. Člověk, který nemá vlastní hranice, se možná nakonec všem zavděčí, ale sám sebe naprosto zničí.

A už jste se naučila odmítat?

Už to umím, někdy si dokonce říkám, jestli neodmítám až moc. Neberu hlavně pracovní nabídky. Už nemám ten pocit, že musím hrát ve všem za každou cenu, že musím být všude vidět. Dnes už vím, že kdyby po mně v určité oblasti neštlkl ani pes, tak mám asi dělat něco jiného.

NEJZÁSADNĚJŠÍM MOMENTEM PRO PŘIJETÍ SEBE SAMÉ BYLO TO, ŽE JSEM SE STALA MÁMOU.

To ale taky děláte.

Ano, naštěstí nejsem závislá pouze na jedné profesi. Pak by asi můj život vypadal jinak a já bych opravdu čekala na telefonát od režiséra a brala každou roli. Vymyslela jsem si to jinak, a díky tomu můžu dělat víc věcí, které mě naplňují. Mám vlastní značku šperků, napsala jsem tři knížky, píšu fejetony, pracuji na scénáři, připravujeme vzdělávací přednášky pro školy, a dokonce jsem se teď pustila do navrhování oblečení. Ne proto, že bych měla nějaké návrhářské ambice. Ale šileně mě baví proces vytváření, kreativita vzniku. Od nákupu látek po nápad, co by se z té krásy dalo vytvořit, aby to bylo praktické, nositelné a „moje“.

Splnila jste si tím holčičí sen?

Nebyl to sen, za kterým bych vědomě šla. Spíš jsem dospěla do fáze, kdy jsem hledala něčím zajímavé, extravagantní kousky a nemohla jsem je najít. A tak jsem si řekla, že když už si seženu látku, můžu si sehnat i šikovnou krejčovou a nechat si udělat kus oblečení přesně podle své vlastní představy.

Lidé mě začali oslovovat, že by chtěli stejné šaty a odkud je mám, a tak vznikl nápad, že udělám z každého návrhu jen jeden jediný kus. Buď ho někdo bude chtít, nebo zůstane mně. Vyhledávám věci, které nejsou všude. Nerada někoho kopíruju a nerada se identifikuju s někým jiným. Tohle ve mně za poslední dobu hodně zesílilo, což může být odpovědí na otázku, proč mám potřebu si tvořit šperky a oblečení sama.

Jak jste se vlastně dostala k psaní literatury?

První knížku jsem začala psát, když jsem byla poprvé těhotná. Bylo to období plné pochybností z toho, co bude, nikdo mi nevolal, neměla jsem práci, logicky jako těhotná herečka, a tak jsem začala psát blog. A na jednou byl jedním z nejčtenějších. Z fejetonů vznikla první kniha, která se dnes už nedá sehnat. Takže vlastně taková limitovaná kolekce.

Na sociálních sítích hodně odhalujete své soukromí. Nebojíte se, že toho může někdo zneužít?

Jediný, kdo toho zneužívá a krade bez optání moje fotky a statusy, jsou bulvární média. Ale já jsem si uvědomila, že když se budu skrývat za iluzi bezchybné a bezproblémové ženy, tak tím nikomu nepomůžu. Nechci si hrát na něco, co nejsem, a ukazovat jen vyleštěnou realitu. To je celkově problém sociálních sítí. Taký jsem to tak dřív dělala.

Užíváte si na upravených „selfčkách“?

Ano, publikovala jsem jen dokonalé fotky, na kterých mi to slušelo. Čím víc jsem byla sama se sebou nespokojená a pochybovala o své hodnotě, tím víc jsem se hlídala a snažila se mít pod kontrolou, co si o mně druzí pomyslí. Postupně mi došlo, že tahle cesta není v pořádku, a začala jsem to měnit. I kvůli sobě. Smířit se s tím, kdo jsem, přináší obrovskou úlevu. Dnes nemám problém na své chyby a nedostatky veřejně poukázat. Ukážu reálné vytahané břicho po porodu, nenamalovanou tvář i únavu.

Za to vám musí být hodně žen vděčných, že?

Jasně, ženy mi píšou o svých problémech a já se snažím poctivě každé odepisovat. Beru to tak, že všechny jsme si svým způsobem rovný, a když mě někdo požádá o radu nebo pomoc, tak ráda pomůžu, pokud je to v mých silách. Ale ne vždy to v mých silách je. Nejtěžší je najít rovnováhu a hranici mezi pomocí druhým a svým vlastním životem, na který pak nezbyvá čas ani energie.

Vaše poslední knížka *Prostor pro duši je o pocitech beznaděje a pádů na dno. Čerpala jste z vlastních zkušeností?*

Nejen z vlastních. Jedna kapitola je věnovaná právě tématu nastavování hranic a další kapitola zase vypráví o bolesti a jak se s ní vyrovnat. Taký je tam kapitola o mateřství a životě, ale není to esoterická knížka, právě naopak. Nepoučuje o tom, jak máme žít, abychom byli šťastní. Nedává návody ani rady, které nefungují. Popravdě jsem na takové knížky už alergická. Tady máte při čtení pocit, jako by vám příběhy a pocity vyprávěla vaše dobrá kamarádka, a to velmi srdečně a autenticky. Dokonce mnoho žen mi psalo, že měly pocit, že píšu o nich. Že to jsou ony a jejich vlastní pocity, které nikdy nikomu neřekly, protože si myslely, že budou za divné.

Je to kniha jen pro ženy?

Přečetli si ji i někteří muži a myslím, že ji ocení zvláště ti, kteří chtějí porozumět, proč se my, ženy, někdy chováme tak, jak se chováme. Co se nám honí hlavou, když se uzavřeme samy do sebe.

Proč jste si tuhle knížku vydala sama?

První dvě knihy jsem vydala klasickou cestou, ale tu třetí jsem chtěla zkusit jinak. U prvních dvou jsem totiž neměla žádnou kontrolu nad kampaní, umístěním knihy, prezentací. Vlastně nad ničím. Když jsem se ptala, kolik kusů knih se prodalo, tak se mnou přestali komunikovat. Nechtěla jsem být už ničí loutka a nabídku vydavatelství na třetí knihu jsem odmítla. Samozřejmě to byl risk a připouštěla jsem si i variantu, že to

nemusí vyjít a doma se mi bude válet paleta neprodaných knih. Těsně před tiskem jsem dokonce měla schůzku s jednou distribuční společností, která mi tu moji vizi vymlouvala. Že více než 1 500 kusů neprodám, že taková kniha nikoho nebude zajímat.

Co vás přesvědčilo neposlechnout a ten sen zrealizovat?

Podpořil mě můj muž. Říkal mi, ať se na ostatní vykašlu. Knihu jsem začala prodávat jen u sebe na svém e-shopu. Během čtyř měsíců jsem prodala 11 000 kusů, do každé psala ručně věnování a muž balil a řešil distribuci. Ozvalo se mi několik knihkupectví, nakonec jsem se dohodla na exkluzivitu se sítí Kanzelsberger, kde okamžitě přistoupili

na mé podmínky. Během týdne se z knihy stal bestseller a je na prvním místě v prodejnosti všech knih.

Než jste napsala první knihu, pracovala jste i jako redaktorka lifestyleových časopisů. Dalo vám to něco?

To mi bylo dvacet let, poprvé jsem přijela do Prahy a myslela jsem si, že to nejvíc, co můžu dokázat, je dělat v takových časopisech. Velice záhy mi ale došlo, že to není práce pro mě. Nemohla jsem být kreativní, musela jsem psát o reklamních produktech a na zadané téma od šéfa a inzerce. Do redakce jsem tak chodila s nechutí, depresí a už v deset ráno jsem byla totálně vyčerpaná. To bylo znamení, že nejsem na správném místě a nedělám to, co bych měla.

A pak jste se ocitla rovnou v hollywoodském filmu *Casino Royale*...

Když jsem dělala v redakci, oslovil mě někdo na ulici s tím, ať se jdu zapsat do castingové agentury. Vždycky jsem byla ten typ, že když přišla nějaká možnost zkusit si něco nového, neváhala jsem. Takhle jsem třeba na střední škole přednášela na pohřbech. Když mě pozvali na jeden z mých prvních castingů, ani jsem netušila, že jde o bondovku. A ani když jsem se dozvěděla, o jaký film jde, nebyla jsem z toho moc nadšená. Říkala jsem si, že nosit drinky není o herectví a mohl by to hrát kdokoliv.

Vyčetl vám někdy někdo, že jste nestudovaná herečka?

To ne. Jsou tu výborní herci, kteří herectví nestudovali a mají přirozený projev, nezka-

DNES UŽ NEMÁM PROBLÉM UKÁZAT SVĚTU VYTAHANÉ BŘICHO PO PORODU NEBO NENAMALOVANOU TVÁŘ.

žený školou. Já jsem samozřejmě chodila na několik kurzů, učila jsem se například jevištní řeč, protože jsem hrála v divadle. Ale vůbec nelituji toho, že jsem herectví nestudovala.

Při natáčení trávíte na place celé dny. Jak se to dá skloubit s rodinou a třemi dětmi?

Je to právě o tom naučit se říkat ne. Rodina je pro mě priorita, a když dostanu nějakou nabídku, tak nad tím doma sedíme a společně s manželem si říkáme, zda to dáme, nebo ne. Manžel mi samozřejmě hodně pomáhá, umí fungovat i beze mě, uvařit, uklidit. A mám pocit, že ho to ještě navíc baví.

Doma máte dohromady čtyři chlapy. Cítíte někdy potřebu dobít si ženskou energii?

Ani ne, nevádí mi být obklopená muži. V mužském prostředí jsem se vždycky cítila dobře. Kamarádka mi tvrdila, že to je proto, že mám ráda obdiv. Je možné, že jsem narcistka toužící po obdivu, anebo je mi s muži lépe, protože já sama mám hodně mužské energie. Víc jim rozumím, jsou víc čitelní.

Děláte ještě přednášky o poruchách příjmu potravy?

Ano, stále jsem patronkou Anabell, kde připravujeme různé projekty a zároveň i vlastní přednášky na základních a střed-

ních školách. Budeme řešit různá témata od bulimie po domácí násilí. Setkávám se s tím, že i dvanáctiletí kluci si připadají tlustí a osmileté holčičky drží diety. Je důležité o tom s dětmi mluvit a říct jim, co je a co už není v pořádku.

Myslíte si, že je to problém dnešní doby?

Doba se mění, hodnoty se mění, společnost je jiná. Když jsem já chodila na základní školu, tak se mi děti vysmívaly, že mám křivé nohy. Takový způsob šikany asi byl a bude vždycky, ale změnil se pohled na ideální postavu, klade se přehnaný důraz na dokonalost. Tu ale nikdo neumí definovat, protože neexistuje. To je aktuální velké téma: být super cool, hubená a mít značkové věci. Tomu samozřejmě napomáhají sociální sítě.

Sama jste si taky prošla bulimií. Jaký máte dnes vztah k jídlu?

Vždycky jsem měla až moc dobrý vztah k jídlu. V dětství mě na návštěvách jako první nejvíce zajímalo, jestli mají čokoládu a jaké připravili chlebičky. U babičky jsem milovala čerstvě zabitě pečené prase, okusovala jsem slatinu. Až v dospívání jsem se začala vnímat přes optiku okolí a říkala si, že bych měla zhubnout, protože mi pár lidí řeklo, že mám velký zadek. U mě se to zvrátilo v poruchu příjmu potravy, kterou jsem neměla pod kontrolou asi sedm let.

Jak jste se z toho dostala?

Až díky prvnímu těhotenství. Tělo se mi začalo zase zakulacovat a najednou to bylo v pořádku. Přibírat v těhotenství je dokonce žádoucí. Nejzásadnějším momentem pro přijetí sebe samé bylo to, že jsem se stala

mámou. Absolutně se mi změnil pohled na život a já najednou přestala řešit jenom povrchní blbosti, začala jsem se bát o někoho, kdo mě potřeboval, začala jsem milovat tak jako nikdy nikoho. A chtěla jsem být dobrá máma.

Přesto jste velmi štíhlá. Udržujete se nějak ve formě?

Ráda si dám v restauraci vždycky dezert, ale paradoxně jsem přestala cvičit. Už mi na to nezbyvá energie. Když mám čas, tak radši odpočívám. Přestala jsem se honit za dokonalostí, přestala jsem běhat, mám se víc ráda a prostě si víc užívám. Dřív jsem na sebe byla moc tvrdá. Lepší než držet diety a honit se za štíhlostí je pracovat na svých myšlenkách. Jak myslíme, tak se cítíme.

K tomu všemu, co děláte, jste se přihlásila ještě na terapeutický výcvik. Chtěla byste být v budoucnu psycholožkou?

Tohle ke mně přišlo opět samo od sebe. Terapeut Honza Vojtko, který sám KBT výcvik absolvoval, mi ho doporučil. Řekl, že bych byla skvělá terapeutka a já, i když terapeutkou být nechci, v tom kurzu vnímám jiné možnosti. Třeba inspiraci pro své psaní, pochopení sebe i lidí, co mi píšou své problémy, uzemnění, protože jde o velmi racionální, systematickou metodu. I když to pětileté studium psychologie třeba nedokončím, tak mi to může přinést něco nového do života nebo do herectví.

Existuje něco, co byste na vašem životě ráda změnila, kdybyste mohla?

Myslím, že každý má něco, co by dnes udělal jinak. A je to jenom tím, že jsme starší a zralejší, tudíž víme, jak bychom měli správně reagovat. Já bych ale neměnila, protože bych dnes nebyla tím člověkem, kterým jsem. A můžu o těch zážitcích mluvit s nadhledem, humorem a sebeironií. A to mě baví, že už se neberu tak vážně a nějaké poznámky se mě nedotýkají, protože konečně vím, kdo jsem. Ale dnes mě pobavila kamarádka, která to celé nazvala trefně: „Celý život se snažím být autentická a беру to tak vážně, že zapomínám být obyčejným člověkem, který nic nechce a neočekává.“ ■

VLASTINA KOUNICKÁ SVÁTKOVÁ (37)

Vyrůstala v Myjavě na Slovensku, jako dítě chodila do dramatického kroužku, zpívala a hrála na klavír. Na střední škole recitovala na pohřbech. V Bratislavě vystudovala pedagogiku, z níž má magisterský titul, souběžně studovala také masmediální komunikaci v Trnavě. Po přestěhování do Prahy pracovala jako redaktorka magazínu Style a Elle. Poprvé si zahrála ve filmu Casino Royale, její další role byly ve filmech Gangster Ka, Nevinně lži nebo Ženy v pokušení. Zahrála si také v seriálech, například v Pojišťovně štěstí nebo Přeslápech. Nadále se věnuje psaní, zatím jí vyšly tři knihy, které se staly bestsellery. Aktivní je i na svém blogu a Instagramu, kde sdílí každodenní radosti a starosti.

Colours Expres

Senzace:
na festival pohodlně a bez čekání!

- ve vlaku můžete vyměnit vstupenku za pásku na ruku
- prodej jízdenek on-line
- kapacita vlaků je omezena

Jeden vlak tam a dva zpět
odjezd z Prahy 17.7. v 10:45, spoje zpět z Ostravy 21.7. ve 2:50 a 11:36
Sledujte náš web pro podrobnosti!

www.cd.cz/colours

Colours
OF OSTRAVA
17-20/7/2019

České dráhy
Národní dopravce

ČD Bike

Služby pro cyklisty

- » půjčovny kol ve všech krajích ČR (ve vybraných stanicích k dispozici i elektrokola a koloběžky)
- » přeprava a úschova vypůjčených kol zdarma*
- » možnost výletů cyklovlaky ČD
- » výhodná přeprava vlastních kol, a to i do zahraničí
- » v prodeji celodenní jízdenka pro přepravu kola po celé ČR za 99 Kč

* Platí na vybraných tratích
a v určených stanicích.

www.cd.cz/cdbike

České dráhy
Národní dopravce

CESTOVÁNÍ PO ČR

JINDŘICH OHRADECKO

Za nezapomenutelnou atmosférou České Kanady, kraje lesů, kopců a rybníků, se vydejte jednou ze slavných úzkorozchodných tratí, která vede z Jindřichova Hradce do Nové Bystřice. Na místních nádražích se lze často i ubytovat, romantiku života na této úzkokolejce si tak můžete užít na vlastní kůži.

FOTO © ADGGSTER/DREAMSTIME.COM

NA LETNÍ VÝLET do Jindřichova Hradce

Zámek plný pokladů, kouzelný svět loutek, největší lidový mechanický betlém, unikátní aqua show nebo třeba poledník, po jehož překročení se vám do roka splní toužebné přání. Takovými turistickými lákadly se mohou pochlubit v Jindřichově Hradci. Nasedněte do vlaku a přijďte se podívat.

TEXT: TOMAŠ REZEK

Jak od nádraží? Do centra města vás doveze zelená turistická značka. Na náměstí Míru je to asi kilometr a půl a s orientací vypomůže i místní značení. Pokud se vám nechce po svých, vypůjčte si na nádraží jízdní kolo či elektrokolo. Půjčovna kol ČD Bike je v provozu denně a bicykl si lze zarezervovat i přes internet. Ceník půjčovního a další informace najdete na www.cd.cz/cdbike.

Nebo využijte služeb místní MHD. Loni v prosinci byly jízdní řady autobusových linek upraveny tak, aby více navazovaly na vlaky. Za jízdenku MHD s platností 40 minut zaplatíte deset korun, děti cestují jen za pětikorunu. Vystoupit můžete na zastávce Nábřeží, kam vás autobus doveze od nádraží asi za pět minut, a historické centrum města máte hned za rohem.

FOTO: STATNÍ HRAD AZÁMEK JINDŘICHŮV HRADEC (3X)

TIP

VLAKEM DO JINDŘICHOVA HRADCE

Vlakové spojení, které bude nejvíce vyhovovat vašim výletním plánům, si snadno vyhledáte na stránkách Českých drah (www.cd.cz) nebo prostřednictvím bezplatné mobilní aplikace Můj vlak. Například z Českých Budějovic vás do Jindřichova Hradce doveze přímý rychlík Rožmberk už za 66 minut. Z Jihlavy trvá jízda tímto vlakem asi hodinu a čtvrt. Pokud při vyhledávání spojení zadáte také správné parametry (počet cestujících, jejich věk, slevový průkaz apod.), automaticky vám bude nabídnuta i nejvýhodnější jízdenka na vlak.

Do znovu obnoveného zámku

Z náměstí Míru, jemuž dominuje dvacet metrů vysoký mariánský sloup, vás k hlavní jindřichohradecké památce – hrado-zámeckému areálu – navedou místní žluté směrovky. Středověký hrad tu nechal vystavět Jindřich Vítkovec, podle kterého je také pojmenováno město. V 16. století se gotická pevnost proměnila v renesanční rezidenci s arkádami a hudebním pavilonem. Poslední větší úpravy zámku se uskutečnily za Černínů v první polovině 18. století. V roce 1773 však postihl zámek požár, který zničil veškeré vybavení. Zámek pak chátral a byl využíván jako hospodářské středisko. Po roce 1945 připadl státu, ale k zahájení generální rekonstrukce došlo teprve v roce 1976. Po skoro dvaceti letech oprav byl zámek v roce 1993 konečně zpřístupněn veřejnosti.

Za bílou paní, nebo do věže?

Vybírat můžete až z pěti prohlídkových okruhů. V rámci první trasy si projdete reprezentativní prostory prvního patra renesančního křídla – tzv. Adamova stavení, kde spatříte i portrét Perchty z Rožmberka, proslulé bílé paní. Druhý okruh vede gotickým palácem s Rytířským sálem vyzdobeným freskami zobrazujícími svatojiřskou legendu. Do přízemních prostor Adamova stavení, které jsou zařízeny nábytkem z loveckého zámku Jemčiny, zavítáte s průvodcem, pokud si zaplatíte třetí prohlídkový okruh. Samostatně můžete navštívit Černou věž a z jejího ochozu se kochat pohledem na město a jeho okolí a v sálech druhého patra Adamova stavení je k vidění jedinečná expozice, která představuje Černíny jako schopné diplomaty, cestovatele a sběratele.

I dětem se tu bude líbit

Na zámku nevynechejte prohlídku okouzlivícího světa loutek Stanislavy Stuchlé. Za návštěvu rozhodně stojí i nedaleký Dům gobelínů, kde si můžete vyzkoušet práci na tkalcovském stavu. Na blízkém Balbínově náměstí najdete vstup do muzea s nespočtem exponátů, z nichž vyniká největší lidový mechanický betlém na světě – Krýzovy jesličky se 1 398 figurkami. U kostela Nanebevzetí Panny Marie s vyhlídkovou městskou věží se nachází v dlažbě vyznačený 15. poledník východní délky. Traduje se, že pokud ho překročíte a budete si něco přát, do roka se vám to vyplní. S dětmi určitě zavítejte i do Staré radnice na náměstí Míru, kde je k vidění poutavá výstava o jindřichohradeckých úzkokolejkách včetně atraktivního modelového kolejiště. ■

Nejzajímavější místa Jindřichova Hradce

1 Hudební pavilon Rondel

Bohatě vyzdobená stavba patří k nejzajímavějším částem hrado-zámeckého areálu. Černínové ji využívali i k vítání významných hostů včetně českého a uherského krále a římského císaře Karla VI.

2 Stará radnice plná výstav

Kromě stálých expozic si ve Staré radnici na náměstí Míru můžete prohlédnout do 28. července také fotografickou výstavu přibližující život na železnici v Neckargemündu v 50. a 60. letech 20. století.

3 Unikátní aqua show

V pasáži Obchodně-medicínského centra sv. Florián je každou celou hodinu k vidění jedinečná podívaná – efektní hra světla, videoprojekce a padající kapek vody za doprovodu působivé hudby.

4 Romantické úzkokolejky

Nejen oblíbenou turistickou atrakcí, ale také významnou technickou památkou jsou dvě úzkorozchodné tratě, po nichž jezdí vlaky na jih do Nové Bystřice nebo na sever do Obrataně.

ROZHLÉDNI SE PO KRAJI

Na městské věži si seřídíte hodinky

Jižní Čechy jsou obecně pro většinu české populace především synonymem pro letní dovolenou a cestování. Malebná krajina, ve které se pojí přírodní krásy s původní městskou zástavbou, každoročně láká tisíce turistů. Nejinak je tomu i v Jindřichově Hradci, dvacetitisícovém městě ležícím na řece Nežárce.

TEXT A FOTO: MICHAL MÁLEK

Jindřichův Hradec nabízí vše, co se na pořádné jihočeské město sluší a patří – tedy městskou památkovou rezervaci (s třetím největším zámeckým komplexem v ČR), rozlehlý rybník Vajgar či okolní lesnatou krajinu vhodnou pro cyklovýlety i pěší turistiku. Navíc se může pochlubit největším lidovým mechanickým betlémem a milovníkům železného oře jistě velmi dobře známými jindřichohradeckými úzkokolejnými drahami propojujícími Vysočinu s Českou Kanadou.

Důvodů, proč Jindřichův Hradec navštívit, je tedy víc než dost – pokud ovšem neprahnete po rozhlednách či přirozených vyvýšených místech. Na ty je bohužel zdejší

jen mírně zvlněný kraj skoupý, byť první dvě vlašťovky se zde před několika lety přece jen objevily. Tou první je rozhledna na Rýdlově kopci u nedalekého Děbolína, která svým

Výška:	476 m n. m.
Výhled:	město Jindřichův Hradec
Vrchol:	kostelní věž
Nejbližší žst.:	Jindřichův Hradec
Výstup:	snadný

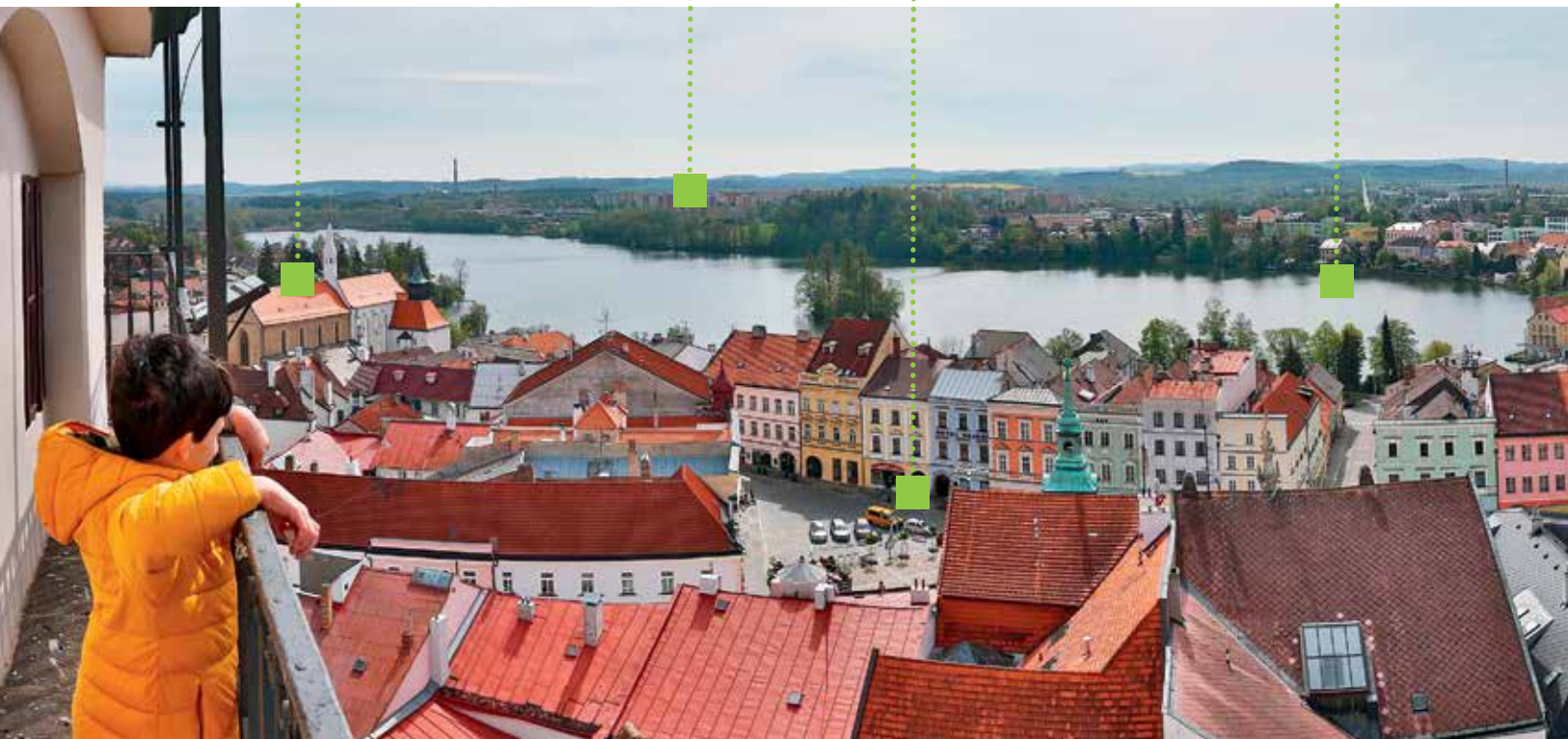

kostel sv. Jana Křtitele

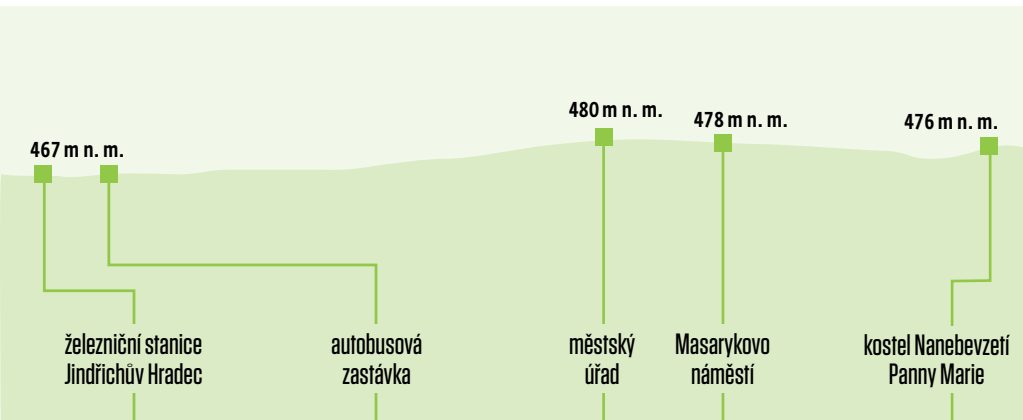
sídlíště Vajgar

náměstí Míru

rybník Vajgar

VÝŠKOVÝ PROFIL

SPOJENÍ DO JINDŘICHOVA HRADCE

Z Prahy
rychlíkem s přestupem
ve Veselí nad Lužnicí

Z Brna
přímým rychlíkem

Z Plzně
přímým rychlíkem

pojetím vzdáleně připomíná starou telefonní budku. Druhou pak o něco starší a vzdálenější rozhledna U Jakuba, zhruba na půli cesty mezi Jindřichovým Hradcem a Dačicemi.

Přímo v samotném srdci Jindřichova Hradce však existuje ještě jedno místo, které po zdolání 153 schodů nabízí vyhlídku hodnou této rubriky. Je jím jedna z dominant města, věž kostela Nanebevzetí Panny Marie. Z ochozu ve výšce 35 metrů máte celý Hradec jako na dlani, lemovaný na jižním obzoru mírnou pahorkatinou.

Východním směrem je za dobré viditelnosti možné zahlédnout i nejvyšší horu Česko-moravské vrchoviny Javořici.

Historie samotného kostela sahá do druhé poloviny 14. století, kdy jej nechal vybudovat řád německých rytířů. Za dobu své existence dvakrát vyhořel. Poprvé během husitských válek, podruhé začátkem 19. století. Interiér kostela tak z valné části pochází z období oprav po druhém požáru.

Kromě vyhlídkového ochozu nabízí tento svatostánek ještě jednu zajímavost. Nad

nárožím kostela Nanebevzetí Panny Marie je v dláždění vyznačen 15. poledník východní délky. Radost z magického překročení pomyslné kružnice kolem zemského glóbu trochu kalí pozdější zjištění, že poledník městem sice prochází, ale zhruba o 100 metrů dál a v poněkud jiném směru. Jistě naopak je, že 15. poledník slouží k určení přesného středoevropského času. Pokud si tedy chcete před odjezdem vlaku seřídít hodinky, je pro takový úkon Jindřichův Hradec ideálním místem. ■

nemocnice

hrad a zámek

Muzeum Jindřichohradecka

TURISTICKOU STOPOU

Po slavné úzkokolejce k Jindrově naučné

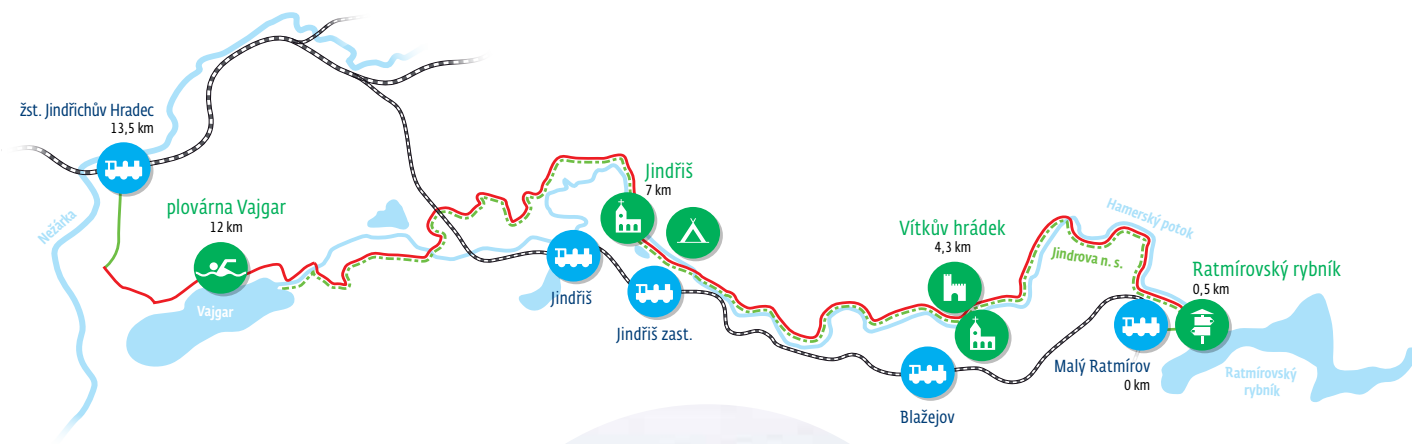
Nížina s mnoha malými i velkými rybníky, to je obvyklý obraz jižních Čech. Nádherných míst bychom v tomto kraji našli celou řadu – zámek v Českém Krumlově, náves v Holašovicích nebo Schwarzenberskou hrobku u Třeboně. Můžeme se ale zatoulat i trochu severněji na hrad a zámek v Jindřichově Hradci, svézt se vláčkem po úzkorozchodné trati do Malého Ratmírova a pokračovat po naučné stezce malebným Jindřišským údolím.

TEXT A FOTO: MICHAL BAŘINKA

Jindřichův Hradec je jedním z našich nejkrásnějších měst a možností, jak zde strávit příjemné odpoledne, ale třeba i celý víkend, je hned několik. Nejznámější a také nejnavštěvovanější památkou je zdejší hrad a zámek, turisty vyhledávaný je však také areál bývalého kláštera minoritů, kostel Nanebevzetí Panny Marie s vyhlídkovou věží či Muzeum fotografie a moderních obrazo-

vých médií. Návštěvníci tohoto kraje se však mohou těšit nejen z malebných památek, ale také z nádherné přírody. Přímo z Jindřichova Hradce například vede velice zajímavá Jindřichova naučná stezka. Na této přibližně 11 km dlouhé cestě najdete 21 informačních panelů, které vás seznámí s okolní přírodou i historií míst na trase. Nudit se navíc nebudou ani vaše děti. Na každé tabuli se

setkáte s žabákem Jindrou, který mladším turistům nabízí k vyřešení nejrůznější úkoly a hádanky. Jindřichova naučná stezka začíná u rybníka Vajgar v Jindřichově Hradci a končí v Malém Ratmírově, kam vede úzkorozchodná železniční trať. Kvůli lepší dopravní obslužnosti ale doporučujeme absolvovat výlet v opačném směru a zpět domů vyrazit z Jindřichova Hradce.

Úzkorozchodná
železnice u Malého
Ratmírova

Ratmírovský rybník

Vítkův hrádek

stezce

Jindřišské údolí

Kaple Nanebevzetí Panny Marie v Jindřiši

Barokní most v Jindřiši

Po „bosenském“ rozchodu

Okolí Jindřichova Hradce je plné železničních skvostů. Přímo z města vedou hned dvě úzkorozchodné tratě: do Obrataně a do Nové Bystřice. Druhá zmíněná trať je dlouhá celkem 33 km a rozchod jejích kolejí činí 760 mm (tzv. bosenský rozchod). Tato jednokolejná trať byla zprovozněna již roku 1897 a dnes je velmi oblíbenou turistickou atrakcí. Do Malého Ratmírova se po ní z Jindřichova Hradce dostaneme za 25 minut jízdy.

Jeden z nejstarších rybníků

Od vlakové zastávky Malý Ratmírov se vydáme po zelené turistické značené trase dolů z kopce, k Ratmírovskému rybníku. Ten je jedním z nejstarších rybníků na Jindřichohradecku, založen byl snad již ve 13. století. Kolem poloviny 16. století se Ratmírovský rybník stal součástí rybníční soustavy, kterou zde budoval hejtman hradeckého panství Jan Šťastný Pušperský z Pleší. Od této více než 70 ha rozlehlé umělé vodní nádrže se vydáváme po proudu Hamerského potoka, doprovázeni červenými turistickými značkami.

Za legendami i výhledem

Přibližně 3 km od Malého Ratmírova leží obec Blažejov s dominantním novorománským kostelem sv. Alžběty. Na protějším břehu se kdysi tyčil vysoko nad potokem Vítkův hrádek. Do dnešních dní se z něj sice zachovaly jen skromné pozůstatky, přesto však jeho návštěvu doporučujeme. Toto místo je spojeno s řadou legend a dodnes nabízí působivý výhled jak do Jindřišského údolí, tak do blízkého okolí.

Nedotčené údolí

Od pozůstatků Vítkova hrádku pokračujeme dále půvabným Jindřišským údolím, z obou stran ohraničeným strmými svahy spadajícími k Hamerskému potoku. Údolí je cenné kvůli původnímu lesnímu porostu (nejzachovalejšímu na Jindřichohradecku) a také díky výskytu mnoha chráněných rostlin a živočichů (např. dřípky horské, rosničky zelené, ledňáčka říční či čapa černého). První lidská obydlí potkáme opět až ve vesnici Jindřiši.

Idylický venkov

V Jindřiši se můžete občerstvit nebo rovnou i přenocovat v místním kempu, který je ideálním výchozím bodem pro toulky (i cyklotoulky) po krásách okolního venkova. První důvěryhodná zmínka o vsi pochází z roku 1654. Ze zdejších pamětihodností zmiňme především pseudogotickou jednolodní kapli Nanebevzetí Panny Marie (z roku 1894) v samém srdci malebné vesničky a dále také kamenný barokní most (z 18. století), který je zdobený sochou sv. Jana Nepomuckého (z roku 1856). Na okraj Jindřichova Hradce je to odtud asi 4 km daleko.

Rybník součástí opevnění

Dnešní putování končíme cestou kolem rozlehlého rybníka Vajgar, který vznikl přehrazením Hamerského potoka před ústím do řeky Nežárky, a to údajně již kolem roku 1000. První písemná zmínka o Vajgaru však pochází až z roku 1399. Rybník byl součástí městského opevnění a dříve se mu přezdívalo také Městský či Hradní rybník. Svůj dnešní název prý získal až v závěru 17. století, a to podle německého slova Weiher (česky rybník). Od Vajgaru pak stačí pokračovat po červené a od Masarykova náměstí se držet zelené turistické značené stezky, která vás zhruba za 15 minut dovede na železniční stanici. ■

SOUTĚŽ

O PŘEDPLATNÉ ČASOPISU TURISTA

Cestujete rádi po krásách naší země? Načerpejte inspiraci díky ročnímu předplatnému časopisu Turista. Stačí odpovědět správně na otázku a jedno z pěti předplatných může být vaše.

Kolik milimetrů činí rozchod úzkokolejné trati z Jindřichova Hradce do Nové Bystřice?

- A 760 mm
- B 1 435 mm
- C 1 000 mm

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 19. června 2019.

Hold času a tradici

Před necelými dvěma stovkami let koupila obec Kardašova Řečice za 246 zlatých od nedalekého města Jindřichova Hradce hodinový stroj pro svou novou radnici. Tehdy u toho byl prapředek současného starosty obce a už v té době se mluvilo o tom, že tajemná soustava ozubených kol a kyvadel je unikát, jehož zhotovitelem je samotný autor pražského orloje mistr Hanuš. Tenkrát byl ovšem hodinový stroj místo na radnici „dočasně“ umístěn do věže zdejšího kostela.

PŘÍBĚHY ZAJÍMAVÝCH STAVEB

TEXT: PETRA MIŠKEJOVÁ, STANISLAV SCHNEEWEIS

Když se v roce 2012 začal v Řečici řešit problém havarijního stavu zdejší radnice, byly hodiny jedním z důležitých faktorů při uvažování architektů o novém vzhledu budovy. Protože občané ve veřejné anketě zavrhlí výstavbu zcela nového objektu a zvolili rekonstrukci stávající klasicistní stavby, měli architekti o to složitější úkol. Realizovaný návrh nové podoby rekonstruované radnice se sice ve vypsané architektonické soutěži umístil původně až na 3. místě, v následujícím jednacím řízení se ale ukázal jako nejvhodnější a nejefektivnější řešení. Vedle umístění hodin ve vikýři se sofistikovanými detaily nad novou atikou středového rizalitu zaujal také snahou zachovat co nejvíce původního a vhodným uspořádáním vnitřních prostor i ekonomickým přístupem.

Racionalizace interiéru se povedla

Investiční náklady na celou rekonstrukci nedosáhly ani na rozpočtovaných 30 milionů korun, přičemž například exteriér stavby změnily jen dva moderní prvky. Už zmíněný hodinový vikýř a rozměrná komínová hlavi-

ce, která v sobě nenápadně ukrývá nasávání a výdechy několika okruhů vzduchotechniky. O veškerý komfort uvnitř budovy se tak starají soudobé technologie, které by měly i v budoucnu zajistit nízké provozní náklady při vysoké kvalitě vnitřního prostředí. Zatímco tedy zvenku proběhla rekonstrukce velmi nenápadně, o to více se změnilo vnitřní uspořádání radnice. Všechny úřední provozy jednotlivých kanceláří byly přesunuty do přízemí a dají se flexibilně skládat tak, aby vždy vyhovovaly měnícím se požadavkům správy města. Oproti tomu byl např. archiv úřadu přesunut z přízemí do patra, kde nyní navazuje na pro-

story knihovny. Vedle ní zůstala v poschodí zachována také klubovna, která bude užívána především místními spolky a poslouží zároveň jako zázemí pro účinkující při akcích.

Realizace projektu ukázala, že citlivý přístup architektů při rekonstrukci budovy může i při zachování všech historických prvků zcela vyhovovat současným potřebám společnosti, a i díky tomu se mohla na náměstí Jaromíra Hrubého znovu zaskvěť ojedinělá dominantka obce. Současný starosta se svými spolupracovníky může tedy s klidným svědomím předat následujícím generacím dílo, o jehož existenci se přičinil už jeho prapředek. ■

ZÁVODY HORSKÝCH KOL

NOVA CUP

nova

13. 04. 2019	HRADEC KRÁLOVÉ
12. 05. 2019	STOLOVÉ HORY
01. 06. 2019	DOLNÍ MORAVA
15. 06. 2019	SÁZAVA
03. 08. 2019	SAHARA RACE
14. 09. 2019	HARRACHOV
28. 09. 2019	GOČÁROVY SCHODY
05. 10. 2019	MIKULOV
29. 11. 2019	ZÁVĚREČNÉ VYHLÁŠENÍ

PŘIHLAS SE
WWW.NOVACUP.CZ

02. 08. 2019
NOČNÍ ZÁVOD

 TVÁŘÍ SERIÁLU
DOMINIK HAŠEK

DĚTSKÉ ZÁVODY

PARTNER SERIÁLU
 České dráhy
Národní doprava

HLAVNÍ PARTNEŘI

VLAKEM PO EVROPĚ

TEXT: JOHANA KVÍTKOVÁ

FOTO: ©LINZ TOURISMUS, ©OBERÖSTERREICH TOURISMUS

Linec: město budoucnosti, kultury a inovací

První dojem z Lince při pohledu z oken Jižního expresu může být pro mnohé rozporuplný, industriální ráz přece jen nezapře. Byla by však škoda nechat se odradit a spojovat si toto město navždy jen s těžkým průmyslem a lineckým koláčem. Podíváme-li se totiž na hornorakouskou metropoli pozorněji, objevíme moderní centrum kultury, kde jsou změny na denním pořádku.

Linec změní!" Jeden ze sloganů, kterými se toto Evropské hlavní město kultury roku 2009 hrdě prezentuje. Není divu, období, kdy se jeho pozornost zaměřovala jen na těžký a ocelářský průmysl, už dávno minulo. Žádné jiné město v Rakousku nezažilo v poslední době tolik změn jako právě Linec, lákající na obdivuhodný mix historické i moderní architektury, bohatý kulturní život i přírodní scenérie v okolí Dunaje jako stvořené pro projížďky lodí nebo na kole. Nezřídka se však ani surových průmyslových staveb v okolí přístavu, právě naopak. Umně je zapojuje do turistických oblastí přitahujících návštěvníky

z celého světa. Linec je zkrátka otevřený čemukoliv, co ho posouvá vstříc úspěšné budoucnosti. Proto ani nepřekvapí, že pro turisty lačnící po interaktivním průzkumu města vytvořil dokonce i zábavnou mobilní aplikaci Visit Linz. Pokud ale nepatříte mezi příznivce akčních výletů „s mobilem v ruce“ a inspiraci čerpáte raději předem, tento článek je přesně pro vás.

Město plné „nej“

Linec je sice třetím největším městem Rakouska, na kontě má ale mnoho prvenství. Kromě největšího přístavu v zemi se může pochlubit také největším uzavřeným

náměstím v Evropě – Hauptplatz (Hlavní náměstí). Vydáte-li se z něj po nákupní třídě Landstraße, nemůžete po pravé straně přehlédnout největší rakouský novogotický chrám Mariendom. Pojme až neuvěřitelných dvacet tisíc lidí a byl by také nejvyšším chrámem země, nebýt rakousko-uherských úřadů, které kdysi nařídily, že musí být o dva metry nižší než slavná katedrála svatého Štěpána ve Vídni. Architekti to nakonec vyřešili šalamounsky, na vrchol Mariendomu umístili kříž, který ho o několik metrů prodloužil. Oficiálně ale zůstala vídeňská katedrála vyšší. Věž Mariendomu nabízí ve výšce 65 metrů krásný panoramatický pohled na město. Ten si můžete užít také vyjíždkou na kopec Pöstlingberg na druhém břehu Dunaje po nejstrmější adhezni železnici v Evropě. (Před tím si však nezapomeňte koupit Lineckou kartu – jedno- až třídní permanentku na MHD zahrnující také volný vstup do muzeí i mnoho dalších výhod.) Zábava je na vyhlídce zaručena i pro děti, které se na jeskynní dráze projedou pohádkovým světem a trasličí říší. Na půli cesty k pahorku Pöstlingberg se s vašimi ratolestmi nezapomeňte zastavit také v místní zoo.

FOTO: KLAUS MITTERMAYR

FOTO: JOHANNSTEININGER

VÝLET K SOLNÉ KOMOŘE

Strategická poloha města ležícího na slavné Dunajské cyklostezce vybízí k výletům na kole. Chcete-li však z Horního Rakouska poznat více než jen Linec a okolí a cestujete vlakem, prodlužte si pobyt a vyrazte třeba na jednodenní výlet do městečka Gmunden u jezera Traunsee, kam kdysi vedla z Českých Budějovic trasa koněspřežky. Cesta vlakem sem z Lince trvá hodinu. Majestátní kulisa alpských velikánů Solné komory odrážející se v hladině křišťálového jezera prý fascinovala už rodinu císaře Františka Josefa.

FOTO: ROBERT JOSIPOVIC

jich slavný dort má prý nejstarší recepturu na světě. Nemáte rádi sladké? Rakušané si libují také v sekané a v Linci je hned několik rychlých občerstvení, kde tuto místní specialitu ochutnáte. Velmi oblíbený je „Leberkas-Pepi“ nedaleko Hlavního náměstí nebo na hlavním nádraží, kde si můžete vybrat až z deseti druhů sekané.

Nové perspektivy na řece

Chcete poznat Linec z trochu jiného úhlu, než který nabízí procházky ulicemi centra? Vydejte se na okružní plavbu na lodi MS Linzerin. Dunaj je totiž tepnou města a bez něj by nebylo dnešního Lince. Z paluby nepřehlédnete vlajkovou loď mediálního umění, technologie, designu a vědy – budovu Ars Electronica Center. Toto „muzeum budoucnosti“ nabízí nespočet moderních interaktivních atrakcí, procházky virtuální realitou nebo 3D projekci. Hned na protějším břehu stojí také Umělecké muzeum Lentos, které je domovem jak jinak než moderního umění, čítající díla od Gustava

FOTO: ROBERT JOSIPOVIC

Linecké, nebo radši sekanou?

Pokud jste si představovali, že linecké cukrárny jsou nabitě k prasknutí hlavně klasickým vykrajovaným cukrovím, buďte připraveni, že vše je maličko jinak. Vyrábí se tu především linecký koláč a i o původ tohoto dezertu se dodnes vedou spory. Linečtí obyvatelé jsou však přesvědčeni, že těsto je pojmenované po jejich městě, a je-

Klimta až po Andyho Warhola. Kromě krásného výhledu na moderní stavby se během plavby dozvíte také zajímavosti o průmyslu v lineckém přístavu. Lodí doplujete až do největší souvislé exteriérové galerie s graffiti v Evropě – Mural Harbor. Kdysi šedivé fasády průmyslových budov zdobí přes 150 nadrozměrných děl ve stylu street art.

Léto pod širým nebem

Nejteplejší období roku je konečně tu a Linec opět pulzuje festivalovou hudbou a mnoha dalšími akcemi pod širým nebem. Jednou z prvních takových událostí jsou Bubbledays v přístavu, které se letos konají 7. a 8. června. Jde o trochu jiný festival pro celou rodinu, jehož součástí jsou plavby lodí, umělecká a sportovní představení, gastronomické speciality a koncerty. Méně hudby, ale o to víc improvizálního umění si můžete vychutnat také od 18. do 20. července. Mezinárodní pouliční umělci přemění během festivalu Pflasterspektakel město na jedno velké jeviště.

Jste-li už kulturou přehlcení, odpočítejte si třeba s osvěžujícím koktejlem v ruce v plážovém baru Sandburg přímo před koncertním domem Brucknerhaus. Velmi návykové jsou také útulné hospůdky pod širým nebem, na které narazíte na dvorcích domů v uličkách kolem náměstí Altermarkt. Linec zkrátka žije a kohokoliv, kdo přispěje k jeho rozvoji, přivítá s otevřenou náručí. Více tipů na výlety po Horním Rakousku najdete na www.lintztourismus.at/cz. ■

DO LINCE JIŽNÍM EXPRESEM

Spojení Prahy a Lince zajišťují čtyřikrát denně Jižní expresy jedoucí přes Tábor a České Budějovice. Cesta do hornorakouské metropole jimi zabere čtyři hodiny. Pohodlné bezbariérové a klimatizované vozy se službou ČD Minibar umožňují přepravu kol, dětských kočárků nebo jiných rozměrných zavazadel. Pokud plánujete cestu do Rakouska s větším předstihem, kupte si jízdenku včas. Čím dříve si ji koupíte, tím více ušetříte. Předprodej Včasných jízdenek Evropa do Lince je zahájen až 90 dní před datem odjezdu. Ceny jízdenek pro dospělé z Prahy do Lince začínají na 236 Kč, pro děti, studenty a seniory je cena už od 128 Kč. Spojení v příhraničí je zajištěno osobními vlaky z Horního Dvořiště a Českých Budějovic. **Více na www.cd.cz.**

Z VAŠEHO ALBA

Jan Dvořák

Linecké žluté tramvaje

Na snímku z července roku 1968 jsem zachytil hlavní ulici v Linci (už tehdy měl 200 000 obyvatel). V římském období se město nazývalo Lecia, je administrativním střediskem Horních Rakous a po Vídni nejprůmyslovějším městem Rakouska. Linec má říční přístav na pravém břehu Dunaje a je důležitou železniční křižovatkou. V létě roku 1968 jsem zde, jako desetiletý žák základní školy z „východu“, prvně v životě viděl západoevropské tramvaje na vlastní oči.

Jana Žánová

Pohádkové městečko Hallstatt

V srpnu 2017 jsme strávili krásnou dovolenou v Rakousku. Byli jsme ubytovaní ve vesnici Gosausee, ze které jsme podnikli několik výletů do okolí. Nejvíce se nám ale líbilo v městečku Hallstatt u stejnojmenného jezera, které obklopuje ze všech stran nádherná příroda. Při procházce městečkem nás nejvíce okouzlo náměstí se zajímavou architekturou.

Robert Kupka

Zubačkou na Schafberg

Zubačkou na Schafberg jsme jeli jako železniční nadšenci už několikrát. Pokud ji navštívíte, rozhodně vyjedte až nahoru, odkud je krásný výhled na alpská jezera a vrcholy. Pohodlná jízda trvá lehce přes třicet minut, takže ji zvládnou i rodiny s menšími dětmi. Pro omezenou kapacitu vagonů je ale nutné si zarezervovat zpáteční místo ve vlaku. Během adventu jezdí vlak pouze do výšky 1 050 metrů, ale i odtud je hezký výhled s hrnečkem svařáčku v ruce.

Staňte se spoluvůrci této rubriky!

Fotografie korespondující s danou destinací v rubrice Vlakem po Evropě doplněné několikařádkovým popisem (datum a okolnosti pořízení – zejména zajímavosti zdokumentovaného místa, zobrazení aktéři, „historky z natáčení“ atd.) pošlete elektronicky (naskenované) přes webové rozhraní www.cdprovas.cz (záložka soutěže/ Vlakem po Evropě). Každý uveřejněný snímek bude honorován částkou 600 Kč.

Pro nejbližší čísla magazínu vyhlášíme následující témata:

č. 7/2019: Polský Balt
uzávěrka zaslání 19. června

č. 8/2019: Budapešť
uzávěrka zaslání 17. července

Pojed'te objevovat krásy Švýcarska

Využijte pohodlí nočního spoje
Praha – Curych

- » přímé vlaky s lůžkovými oddíly od ekonomických po luxusní
- » na výběr oddíly Single, Double nebo Triple, pro náročné cestující kategorie Deluxe s vlastní sprchou a WC
- » večer nastoupíte do vlaku a ráno se probudíte odpočatí ve Švýcarsku

www.cd.cz/svycarsko

České dráhy
Národní dopravnice

Ojedinělá výstava na zámku Valtice představuje největší záhady naší planety.

ZÁHADY NA DOSAH RUKY

S ARNOŠTEM
VAŠÍČEKEM

Troufalá domněnka o starověkých kontaktech lidstva s mimozemšťany je úspěšně živená tajemnými archeologickými nálezy. Téměř ve všech světadílech byly objeveny prazvláštní sochy a rytiny tvorů ve skafandrech a jejich létajících strojů. Unikátní technická výstroj a zjevně nepozemské oblečení před nás staví zneklidňující otázku: Jsou tato vyobrazení pouze produktem bujné fantazie našich předků, anebo skutečným důkazem o příchozích z kosmu? To vše i mnoho dalších záhad představí výstava Tajuplný svět na zámku ve Valticích.

Letní Valtice? Vítejte ve světě tajemství a fantazie

Jeden z nejpodivnějších starověkých artefaktů pochází z Turecka. Jeho stáří je odhadováno na 3 000 let, a přesto vypadá, jako by byl inspirován nejžhavější současností. Z dovedně zpracované hlíny je vytvořen 22 cm dlouhý, 7,5 cm široký a 8 cm vysoký model raketoplánu. Alespoň tak ta zvláštní věc vypadá. A nejen na první, ale i na druhý a každý další pohled. Člověk udiveně zjišťuje, že navzdory omšelému povrchu rozpoznává podlouhlý trup, který se táhne od aerody-

namické špice přes kokpit a jakousi oblou vyvýšeninu, snad palivovou nádrž, až k čelnité zádi, z níž (světe, zboř se) vyrůstá trojice mohutných trysek. Stálo by za to postavit vedle sebe zmenšený moderní raketoplán a tuto neobyčejnou starožitnost. Aby nebylo pochyb, k čemu stroj sloužil, v jeho kokpitu sedí lidská postava, které bohužel schází hlava, takže nevíme, zda pilot měl přílbu, jak je tomu u obdobných sošek a reliéfů nalezených v Mexiku.

Létající bytosti

S až podezřele vysokým množstvím výjevů představujících létající božstvo se setkáváme také na rozlehlém území od Mexika po Peru. V La Ventě je vystaven reliéf vesmírného poutníka, jehož hlavu chrání helma a ruka obsluhuje řídicí páku. Jiné postavy jsou usazeny v oblých vznášedlech a vůbec se neliší od současného vzhledu astronautů. Na přes dva metry vysoké stele je neuvěřitelně přesně zachycen pohyb ve stavu beztlíže.

Někdy okolo roku 600 př. n. l. začala japonská civilizace Jomon zhotovovat figurky dogu. Představují postavy v neobvyklých oděvech s přezkami, pásky a uchytkami. Hlavu kryje přilba s obdélníkovým průhledem a oči chrání brýle s úzkou štěrbínou.

Postava ve skafandru se vznáší ve vzduchu v poloze, jakou důvěrně známe ze záběrů kosmonautů na orbitálních stanicích. Od-kud asi získal autor reliéfu tuto jedinečnou zkušenost?

Obdobné výjevy často překvapují neobvyklými technickými detaily, které by pro tehdejší, téměř nahé indiánské bojovníky měly být naprosto neznámým pojmem. Je až s podivem, kolik božstev je vybaveno brýlemi a přilbou. Většina soch pověstného boha Tlaloca má ryze moderní výraz a vyvolává spíše představu svářeče než vznešeného reprezentanta nadpřirozených sil.

Humanoidé z And

Indiáni žijící osamoceně v odlehlých údolích And často vyprávějí, jak jejich předky navštívili přátelští tvorové z kosmu. Podobali se prý lidem, ale byli mnohem menší a měli nezvykle vysokou hlavu. Jejich obrovské létající stroje zářily na nebesích jako slunce. Dolů k zemi se spouštěli v menších stříbrných plavidlech ve tvaru vejce. Stará legenda nabyla na váze, když se v jedné uměle vybudované skalní jeskyni podařilo objevit mumifikované tělo jednoho z těchto humanoidů. Malá, velmi hubená postava má poněkud delší ruce a neobvykle velkou kuželovitě protáhlou hlavu. Badatele fascinuje především tvar a rozměry očních důlků, které se zcela liší od lidské populace. Obrovské oční bulvy se pravděpodobně nemohly pohybovat jako u člověka a tvor při pohledu do strany musel naklánět hlavu. Tvář má pouze nepatrná ústa pod malými nosními otvory. Mumie svým vzhledem přesně odpovídá popisu legendárních příchozích z kosmu.

Lebky z Paracasu

Mnohé civilizace ve starém Peru deformovaly hlavy novorozencům. Některé věžovité lebky tak dosahují výšky až 50 cm. V roce 1929 byly ale v Paracasu objeveny tři tisíce let staré lebky, které nejsou jen prodloužené, ale mají i neobvykle ploché čelo. A toho nelze dosáhnout uměle. Navíc jejich mozkovna je o 25 % větší a o 60 % těžší. Od normálních lidských lebek se neliší jen svými rozměry a vahou, ale i svou strukturou. Místo dvou kostí na temeni mají jen jednu! O mnoho větší jsou i oční důlky a vzadu na temeni se nacházejí dvě podivné jamky. Tyto rozdíly vědci neumí uspokojivě vysvětlit.

Další šok přinesly genetické testy. Mitochondriální DNA, která se dědí od matky, vykazovala mutace, které nejsou známé u žádného člověka, primáta ani jiného zvířete na planetě. Navíc se ukázalo, že máme co

Starověký astronaut ze Střední Ameriky

do činění se zcela novým druhem humanoidního tvora, který se velmi liší od homo sapiens, neandertálců i denisovanů. Tito jedinci byli tak biologicky odlišní od lidí, že by se s nimi ani nemohli zkřížit. Otázkou pak je, kdo vůbec byli paracaští lidé. Vyhnulá vývojová větev, nebo návštěvníci z vesmíru? ■

VÝSTAVA TAJUPLNÝ SVĚT

Až do 29. září probíhá na valtickém zámku výstava Tajuplný svět. V atraktivním prostředí zámeckého Žabího sklepa se návštěvník vydává na fantastickou výpravu od temných dob, v nichž žili draci, podivní kříženci lidí a zvířat, obři i trpaslíci, přes magický pravěk k úsvitu prvních civilizací. Seznámí se s nevysvětlenými archeologickými nálezy a prohlédne si prastará, doposud nerozluštěná písmena. Sekce o velkých otaznících české historie odhaluje, co skrývali templáři i kam zmizel nejzáhadnější okultní předmět všech dob. Velký prostor je věnován pátrání po neznámých zvířatech, která podle výpovědí domorodců stále ještě přežívají v odlehlých koutech naší planety. Najdeme zde pozoruhodná svědectví o nestvůrách z hlubin, chlupatých bratřích Yettim a Bigfootovi nebo krvežíznivé Chupacabře.

Starověký letoun byl vykopán v bývalé Tuspě na Předním východě. Její obyvatelé ve svých svatyních často zobrazovali božstva v okřídlených discích a jiných létajících strojích. Co asi bylo jejich předlohou?

Autobusy Airport Express

Spoj na Letiště Václava Havla
Praha

- » pohodlně ze zastávky Praha hl. n. i zpět
- » jezdí v pravidelných intervalech, **do 31. 8. ve špičce každých 10 minut**
- » v ceně výhodné zpáteční jízdenky Vlakové letiště je zahrnuta i přeprava spojem Airport Express

www.cd.cz/airportexpress

ČD Restaurant
Kulinářská show
v JLV pokračuje

ČD WiFi
Brouzdejte
ve vlaku po internetu

Můžete potkat ve vlaku
Štěpán Slaný

Kulinářská show mladých hvězd v JLV pokračuje

I druhou letošní sezonní nabídku na palubách jídelních vozů připravil ČD Restaurant společně s Juniorským národním týmem Asociace kuchařů a cukrářů ČR. Tentokrát však po Vojtovi Petrželovi přebírá vařečku Tomáš Bouša, chef de partie v Cafe & Restaurant Avantgarde v pražských Dejvicích.

FOTO: DAVID TURECKÝ

Slepičí polévka s krupicovými nočky a zeleninou Julienne

55 Kč *

Vepřová líčka na černém pivě se smetanovou bramborovou kaší a medovým chutney z červené cibule

169 Kč *

Mladí hýbe světem i novým sezonním menu JLV, na jehož přípravě se celý rok podílí mladí nadějní kuchaři. I během léta si tedy všichni cestující mohou pochutnat na moderně vyladěných pokrmech plných sezonních chutí. V jednoduchosti je krása. Pro začátek tedy tým kuchařů zvolil lehkou slepičí polévku s krupicovými nočky a zeleninou Julienne. Oblíbeným receptem Tomáše Bouši jsou uzená kachní prsa s kapustovo-mrkvovým zelím a křenovou polentou – pokrm plný bílkovin a vitaminů, přesto velmi lehký do teplého letního počasí. Pokud

však potřebujete dobít baterky a horkem se netrápíte, ochutnejte vepřová líčka na černém pivě se smetanovou bramborovou kaší a medovým chutney z červené cibule. A co mladí kuchaři připravili pro zastánce bezmasých pokrmů? Bramborový koláč s batáty, jarní zeleninou a tymiánem a zelným salátem s kukuřicí. Jako dezert se servíruje prázdninová klasika v podobě kynutého knedlíku s jahodovým žahourem, perníkovou drobenkou a máslem.

Nechte se pozvat i vy a ochutnejte další soutěžní jídla z repertoáru našeho úspěšného reprezentačního týmu. ■

Novou nabídku pokrmů i od kuchaře Tomáše Bouši můžete ochutnat od 29. května do 27. srpna 2019.

Uzená kachní prsa s kapustovo-mrkvovým zelím a křenovou polentou

* S NÁMI
CESTA
CHUTNÁ

JR. CZECH
NATIONAL
CULINARY
TEAM

* Uvedené ceny platí pouze v rámci Happy hours.

209 Kč *

Bramborový koláč s batáty, jarní zeleninou a tymiánem, zelný salát s kukuřicí

149 Kč *

Kynutý knedlík s jahodovým žahourem, perníkovou drobenkou a máslem

dezert

55 Kč *

TOMÁŠ BOUŠA (CAFE & RESTAURANT AVANTGARDE)

Tomáš pracuje jako chef de partie (kuchař) v Cafe & Restaurant Avantgarde pod vedením šéfkuchaře Petra Vláška. Miluje francouzskou a moderní českou kuchyni. Rád pracuje s neobvyklými sezonními surovinami a vyniká v přípravě nejrůznějších druhů omáček. Zkušenosti získával v minulosti mimo jiné i v restauraci Zlatá Praha v hotelu InterContinental pod vedením současného prezidenta AKC ČR Miroslava Kubce. V novém sezonním menu pro vás Tomáš připravil uzená kachní prsa s kapustovo-mrkvovým zelím a křenovou polentou.

Nudíte se? Připojte se k ČD WiFi

Mezi často poptávané a hojně využívané doplňkové služby ve vlacích patří bezplatné bezdrátové připojení k internetu ČD WiFi, které je pro zákazníky národního dopravce dostupné už od roku 2012. Dnes tuto službu nabízí přes 800 vlaků Českých drah denně. Potřebujete zjistit, zda je ve vašem spoji ČD WiFi, a poradit, jak se k internetu připojit?

Všechny vlaky regionální a dálkové dopravy s plánovaným řazením vozu se službou ČD WiFi poznáte snadno. V knižním jízdním řádu a ve vyhledávači spojení v e-shopu ČD je takový vlak označen piktogramem WiFi, nebo je u tohoto spoje uvedena poznámka „ve vlaku je plánováno řazení vozu s bezdrátovým připojením k internetu“. Každý vůz ve vlaku nabízející tuto službu je symbolem WiFi také označen, a to vně i uvnitř vozu. Stejně tak je piktogram WiFi uváděn v rezervačních pláncích u plánované řazených vozů, které jsou touto službou vybaveny.

Objem přenesených dat ve vlacích Českých drah není na území Česka nijak omezen. To platí i při zahraničních cestách vlaky

národního dopravce s výjimkou Německa, kde je stanoven datový limit pro každého uživatele ve výši 200 MB ve 2. vozové třídě a 500 MB v 1. vozové třídě. Kvalita připojení je však také závislá na pokrytí tratí signálem mobilního operátora. Při průjezdu vlaku členitým terénem (např. traťové úseky v lese a v zářezích) se proto může stát, že dojde k výpadku připojení. V zahraničí je nabídka bezdrátového připojení k internetu závislá na tom, zda zahraniční dopravce poskytne pro české vozy národní SIM kartu pro osazení do routeru.

Vyhledejte „CDWiFi“

Je jedno, zda se chcete připojit z mobilního telefonu, tabletu či notebooku. Stačí si jen zapnout technologii wi-fi a pro připojení si zvolit otevřenou síť s názvem „CDWiFi“. U většiny vozů pak už jen odsouhlasíte podmínky užívání a můžete „brouzdat“ po internetu. Pokud se vám připojení nezdaří (nejste automaticky přesměrováni na úvodní webovou stránku), zadejte do webového prohlížeče

URL adresu www.cdwifi.cz. V případě potíží s připojením k internetu se neváhejte obrátit na vlakovou četnu, která vám bude nápomocna.

Zábavný palubní portál

U některých vlaků (Pendolino, railjet, InterPanter na lince R 19) nabízí České dráhy také palubní

portál, který se otevře po přihlášení k ČD WiFi a odsouhlasení podmínek. Díky němu můžete zdarma během cesty využít pestrou nabídku filmů, hudby, audioknih a e-knih, her a mnoho dalších informací a služeb, jako je třeba online objednávka jídla (ve vybraných vlacích). ■

VÍCE NA WWW.CD.CZ

WI-FI ZAHRA NIČNÍCH DOPRAVCŮ V ČR

Na území České republiky je síť wi-fi dostupná i v některých vozech zahraničních dopravců, jejichž přehled najdete v tabulce níže. Pokud by se vám připojení k síti nezdařilo, doporučujeme do webového prohlížeče zadat náhradní adresu.

Dopravce	Název sítě (SSID)	URL adresa
Železničná spoločnosť Slovensko (ZSSK)	Wifi ZSSK	www.slovakrail.sk
Rakouské spolkové dráhy (ÖBB)	OEBB	www.onboard.oebb.at
Maďarské státní železnice (MÁV)	MAVSTART-Wifi, CAF_Internet_24	_____
Die Länderbahn (DLB)	Alex WiFi, Rehspot	_____

Pojed'te s námi darovat krev

Jmenuji se Richard Sopuch, je mi 39 let a žiji v Ostravě. Právě cestování a setkávání s lidmi mě baví nejvíc. Rád také pomáhám, proto daruji krev a plazmu. Chtěl jsem nový zážitek, a tak se zrodil nápad pokořit český rekord 2 232 ujetých kilometrů ve vlaku za 24 hodin. Aby však celá akce nebyla jen honbou za novým rekordem, na palubách vlaků Českých drah jsem se rozhodl oslovit potenciální nové dárce...

Jak jsem na tuto myšlenku přišel? Přečetl jsem si reportáž Lukáše Hejlíka v magazínu ČD pro vás, který minulý rok v listopadu ve vlacích zdolal za 24 hodin neuvěřitelných 1 802 kilometrů. Trochu jsem pátral a zjistil jsem, že jeho rekord už překonali další dva cestující, a to dokonce o celých 430 km. Můj nový plán byl na světě: pokusit se rekord pokořit a prezentovat ostravské krevní centrum, kam chodím pravidelně darovat krev a plazmu.

Darování krve může být další šancí!

Start se povedl, první etapa z Berouna do Prahy vyšla perfektně, první přestup

na druhý spoj byl bez komplikací. Trasu z Prahy do Ostravy jsem strávil debatou s cestujícími. Jenže pak přišel zádrhel, mírné zpoždění, které sesypalo můj plán. A tak jsem v Ostravě vystoupil. Žádný plán už nebyl, jen jezdit a jezdit, jednoduše strávit 24 hodin ve vlaku, rozdávat předměty a letáky a bavit se s lidmi o darování krve. Byla to trochu ruská ruleta volit přestup za přestupem, 6x jsem riskoval, dobíhal čekající vlak na nástupišti. Ale nakonec se povedlo! Ve 3:09 jsem do Bohumína přivezl nový rekord 2 252 km ujetých ve vlacích ČD. Až půjdu zítra ráno na 97. odběr ve svém životě, vzpomenu si na včerejšek.

Hodně lidí se mě ptá, co mě táhlo do cíle. Lokomotiva. Hodně lidí se mě ptá, jestli mě bavilo sedět tak dlouho ve vlaku. Bavilo. Hodně lidí se mě ptá, jaké je to darovat krev. Jako vítězství, výhra nad vlastním strachem. Krevní centrum propaguje myšlenku: „Kapka krve je život!“ A já říkám: „Kapka krve je život. A život je moře šancí!“ Já si jednu vybral. Všechny šance jsou totiž jako vlaky – když jeden ujede, nikdy nenačouvá zpátky. Přijede další! ■

**VÍCE NA WWW.CERVENYKRIZ.CZ NEBO
NA WWW.FNO.CZ/KREVNI-CENTRUM**

INZERCE

Vysoká kvalita snímků
i za špatných světelných
podmínek

Panasonic Lumix DMC-FZ300

- Zoom 25–600 mm s plným rozsahem F2,8
- Objektiv LEICA DC VARIO-ELMARIT
- Odolný vůči vlhkosti a prachu

+
poukázka na
vyvolání fotografií
v hodnotě
300 Kč

10 990 Kč

MŮŽETE POTKAT VE VLAKU

Banát zachrání hlavně zájem naší země

Jméno Štěpán Slaný nebude řadě lidí neznámé. Sportovní fandové tohoto českolipského rodáka obdivují za jeho dravost na florbalovém hřišti a milovníci české hudby a cestování za jeho aktivity v rumunském Banátu. Tam letos už potřetí vypraví přes půl kilometru dlouhý vlak, jehož úkolem je jediné. Dovézt přes tisíc lidí na hudební festival, který má za cíl podpořit život zdejší české komunity a pomoci rozvinout zájem o toto české kulturní dědictví.

TEXT: JOHANA KVÍTKOVÁ, FOTO: MICHAL MÁLEK

Jak vznikla myšlenka přivést návštěvníky na festival Banát vlakem?

Když jsem se jednou s rodinou vracel z Rumunska, napadlo mě, že autobusová doprava je zbytečně složitá a nepohodlná. My, kdo festival pořádáme, jsme takoví nadšenci, chtěli jsme se někam posunout a byla to pro nás výzva nechat vypravit půlkilometrový vlak. Samozřejmě jsem neměl tušení, jak náročné to nakonec bude, ale vždycky jsme se snažili jít tak trochu proti proudu. A stojí to za to.

Přijedete tedy na festival Banát expresem s ostatními?

Ano, letos to bude už potřetí. Těsně před festivalem jsem vždy pár dní v Eibentálu (pozn. red.: vesnička, kde je pořádán festival Banát). Pak se autem vrátím a jedu hned na Smíchov, odkud vlak vyráží do Banátu. Ve vlaku jsou bary, malá restaurace plná sudů s pivem, party místnosti a kapely hrajou, lidé se baví... Od dobrovolníků z JLV, kteří provozují u ČD jídelní vozy, budeme mít letos dokonce zajištěný drobný catering. Plánují vařit i polívku a párky. A samozřejmě točit pivo. Po festivalu odjedu se všemi vlakem do Česka a pak zase řídím zpět autem kvůli úklidu celé vsi.

Jak se vám daří na festivalu neprodělat?

Náklady zatím pokryje vstupné, které zahrnuje cestu tam i zpět a vstup na festival. Sponzory skoro nezapojujeme, protože Banát je hodně křehký. Nechceme z něj udělat

„mainstream“, natáhnout tam co nejvíc lidí, prodat prostor reklamě a vytřískat z toho peníze. Náš cíl je úplně jiný. Kapacita festivalu je 1 500 lidí a přes tuto hranici nikdy nepůjdeme. Všechny 35 kapel tam jede hrát zadarmo. Navíc pod podmínkou, že jeden muzikant zároveň musí nalákat čtyři fanoušky. Většinou přivezou i rodinu, berou to jako dovolenou, trochu s námi festival spolupřidají. Spí na zemi a na místě jsme jim schopni zajistit jen jedno jídlo denně. Posluchači takového druhu hudby mají cestování v krvi, proto jim ta dálka a dvacet hodin ve vlaku nevadí. Právě naopak. Do budoucna bych ale na festivalu rád trochu upozadil hudbu a udělal z něj spíš cestovní veletrh, který by místním umožnil si ještě víc přivydělat.

Objevují se názory, že to celou oblast zkaží. Jak na vaše aktivity reagují místní?

Přesvědčit zpočátku banátskou babičku, ať něco doma jen uvaří a zkusí to lidem nabídnout, samozřejmě nebylo lehké... Dnes se ale devadesát procent obyvatel na festivalu podílí, ať už organizačně, nebo jen tím, že poskytnou ubytování a jídlo. Ubytovací kapacita Eibentálu je 250 lůžek, zbytek návštěvníků spí ve stanech v kempu. Za čtyři dny si místní mohou vydělat až pět jejich měsíčních platů, které by jinak na přežití stačily jen stěží.

Není festivalový ruch pro takovou eibentálskou babičku až příliš?

Dříve byl Eibentál hornická vesnice, všichni se bavili v hospodách, hrála dechovka. Pak

se ale doly zavřely, přišla privatizace a všechno pro místní komunitu skončilo. Mladí odešli většinou zpět do Česka a zůstali jen starší. Babičky se mohly normálně bavit tak akorát přes plot se sousedkou, jinak to byl trochu Divokej západ. Takže když se vesnice naplní hosty, ubytují je, povypráví si s nimi, ukážou jim zahrádku, upečou koláče... A jejich návštěva si s nimi pak často dopisuje a rezervuje si místo na další rok, takže dneska získat během festivalu ubytování u místních je už skoro nemožné.

Kolik lidí dnes žije v českých vesnicích v Banátu?

Je tu zhruba 1 200 obyvatel v šesti vesnicích. Průměrný plat je pět a půl tisíce. Přitom náklady na život jsou skoro stejné jako v Česku. Je tu velká nezaměstnanost, doly

ŠTĚPÁN SLANÝ (36)

Rodák ze severních Čech se s českou komunitou v Eibentálu i okolních vesnicích seznámil díky své ženě, jejíž předci v této oblasti žili. Letos (od 21. do 25. srpna 2019) pořádá už 8. ročník festivalu Banát, na který vypraví ve spolupráci s KDS Kladno a Českými drahami speciální vlak Banát expres s kapacitou až 1 100 cestujících. Štěpán je velmi úspěšný florbalista (bronz na MS). Je manažerem, trenérem i hráčem českolipského florbalového klubu. V roce 2014 se také zapojil do komunální politiky a nyní zastává funkci radního České Lípy. Je ženatý a nedávno oslavil narození druhého dítěte. Více o festivalu i celé oblasti Banát najdete na www.festivalbanat.cz.

jsou zavřené a zemědělství je neudržitelné. Lidl má holt zeleninu i ovoce ze Španělska levnější... Takže si místní zvykli, že co si sami nevyrábí a nevypěstují, to nemají.

Rozvíjí se tu turistika i mimo festivalový týden?

Festival určitě pomohl zlomit předsudky o rumunském venkově. Když jsme začínali, do Eibentálu jezdilo asi tak třicet turistů za rok. Dnes už je jich několik tisíc a máme čtrnáct stálých zaměstnanců. Na webových stránkách mapy.cz jsme překreslili turistickou mapu celé oblasti. Teď jsme i nakoupili popelnice a ještě zbývá pořídit popelářský vůz, protože tu odpadové hospodářství nikdo neřešil. Do vesnice se vrátily dvě vysokoškolsky vzdělané rodiny, které tu chtějí vychovávat děti a udržovat tradice,

což je pro místní obrovský náboj. V poslední době rozjíždíme rybaření, protože hned pod námi je Dunaj. Nebo lov. Tam totiž platí, že každý chlap je lovec. Do Banátu už jezdí i školní expedice. Půjčili jsme si také peníze na výstavbu malého pivovaru a restaurace. Snad se nám je podaří dostavět, úspěšně provozovat a splatit. Mám dlouhodobý cíl vytvořit manufakturu a za dva roky otevřít palírnu. Místní umí vyrábět tolik dobrých věcí! Dělá se tu biosýr, za který chtějí „kilo za kilo“. Vlastně všechno je tu bio. Med, marmelády... Chtěli bychom udělat takovou formu družstva a vytvořit i obchodní cestu do Česka.

Rumunské ani české úřady současnou situaci komunity neřeší?

Bohužel vůbec. Zjistil jsem, že česká komuni-

ta v Banátu je v cílové rovině, a pokud se o ni nezačneme zajímat teď, tak vymře.

Rozkvět turismu a finanční pomoc podle vás nestačí?

Život v českých vesnicích tam přežije jedine tak, že se o něj začne někdo systémově starat. Nám ta povinnost spadla sama tak nějak do klína. Od kluka, co tam jezdil stanovovat, jsem se přetransformoval v někoho, kdo na ministerstvu zahraničních věcí vysvětluje, jak jedinečné české etnikum to je, když v Rumunsku žije už od roku 1823. Že se musí zapojit stát. Některé stavby ve vesnicích jsou skoro kandidáty na ochranu UNESCO. Kdo tam někdy byl nebo tam plánuje vyrazit, musí mu být na první pohled jasné, že jde o české kulturní dědictví, které je nutné zachránit. ■

FOTO: SWISS-IMAGE.CH / ANDREA BADRUTTI

Švýcarská panoramata z okna vlaku? Od května navíc se slevou

Rhétské dráhy zavedly v květnu zcela nový spoj, který ocení i cestující Českých drah mířící nočním vlakem do Švýcarska. Nová linka Bernina Express vede ze stanice Landquart přes Davos do Filisuru a dále po tradiční trase až do italského Tirana. Všichni zákazníci národního dopravce mohou v tomto novém panoramatickém spoji využít 30% slevu na jízdné.

Stále více českých turistů objevuje Alpy ve Švýcarsku jako ideální destinaci pro aktivní dovolenou. Zavedení nové linky Bernina Express může být pro zákazníky Českých drah zajímavým doplněním stávající nabídky spojů Rhétské dráhy navazujících na noční lůžkový vlak z Prahy do Zürichu. Nový denní spoj Bernina Express (BEX) vyjíždí v 8:37 z Landquartu, pouhou jednu zastávku od Sargansu, kde zastavuje noční lůžkový vlak ČD. Z Landquartu pokračuje přes Davos do Filisuru a dále již po tradiční trase BEX až do Tirana. Celá trasa až do Tirana trvá 4 hodiny 56 minut a nabízí řadu atraktivních cílů.

Jak získat 30% slevu?

Nový spoj Bernina Express lze pohodlně kombinovat s cestou lůžkovým spojem Praha – Tábor – České Budějovice – Innsbruck – Sargans – Zürich. Slevu na jízdné v novém spoji Bernina

Express 960/961 lze uplatnit výhradně na www.berninaexpress.ch po zadání slevového kódu „BerninaCD19“. Podmínkou je, že výchozím bodem je stanice Landquart, Klosters nebo Davos, cílovou stanicí pak Bernina Diavolezza, Alp Grüm, Poschiavo, Le Prese a Tirano. Sleva platí

VÝHODY NOVÉ TRASY

- Spoj (jako jediný) zastavuje i v Diavolezze, odkud vede lanovka s výhledem na ledovce Berniny.
- Ve spoji je zařazen v obou směrech také vyhlídkový otevřený vagon (s povinnou rezervací).
- Na palubě je poskytováno teplé domácí občerstvení. Vlakem projíždí také tradiční minibar.

jak pro zpáteční jízdenky, tak pro jednosměrné jízdenky ve směru „tam“. Plánujete vyrazit do Švýcarských Alp? Zajištěte si jízdenky s předstihem. Včasná jízdenka Evropa z Prahy do Landquartu, která zahrnuje rezervaci lůžka (v kupé pro tři osoby), stojí od 80 eur (od 2 096 Kč).

Legendární výhledy

Z Landquartu až do Davosu vede nová trasa po nejstarší části trati Rhétských drah vybudované v roce 1890. Davos ležící ve výšce 1 560 m n. m. je nejvýše položeným městem Evropy. V zimě sem míří tisíce lyžařů do gigantického střediska Davos Klosters, které se v létě promění v ráj turistů a cyklistů na horských kolech. Bonbonkem pro návštěvníky jsou lanovky v létě zdarma. Při cestě novým Bernina Expressem vás hned za Davosem čeká jedinečná železniční stavba – 89 m vysoký Wiesner viadukt. Další nezapomenutelný zážitek nabízí také cesta romantickou divokou soutěskou Zügenschlucht. Dál už Bernina Express míří do Filisuru, kde se napojuje na „klasickou“ trasu BEX vedoucí z Churu. Tu můžete zvolit pro zpáteční cestu, aby vám z místních panoramat nic neuniklo. Jednu trasu můžete projet Bernina Expressem a druhou třeba jiným regionálním vlakem, abyste mohli po trase vystupovat a vydat se na průzkum po okolí. Cesta zpět do Česka je stejně snadná jako cesta do Alp. Snad jen s tím rozdílem, že vám stevard lůžkového vozu nebude podávat snídaní s kulisou alpských velikanů za okny, ale s porcí malebných výhledů na českou krajinu. ■

VÍCE O NABÍDCE RHÉTSKÝCH DRAH A VÝHODÁCH PRO ZÁKAZNÍKY ČD NAJDETE NA WWW.MOJESVYCARSKO.COM/RHB

Velká Elfíkova letní soutěž

Ahoj, holky a kluci,

prázdniny jsou za dveřmi a s nimi také čtvrtý ročník naší letní soutěže. V minulém roce jste soutěžili o sto šest, proto jsem pro vás, naši malí milí cestující, opět připravil sešit s názvem Velká Elfíkova letní soutěž, který vám od půlky června budou průvodčí rozdávat ve vlacích. V sešitu na vás čeká plno zábavy a poznání, omalovánka, křížovka, bludiště nebo třeba mapa, do které si můžete zakreslovat svoje cesty vlakem. A také kupon se soutěží. Naším novým partnerem je Národní památkový ústav (NPÚ), který pro vás připravil několik úžasných tipů na výlet a také věnoval odměny pro výherce – deset rodinných vstupenek do památek ve správě NPÚ podle vašeho vlastního výběru. České dráhy k tomu přidají deset Skupinových víkendových jízdenek a také Velké Elfíkovy sešity proti nudě. Zúčastněte se soutěže a s trochou štěstí můžete vyrazit s rodiči na krásný letní výlet a prozkoumat třeba zákoutí českých hradů a zámků! Princip je jednoduchý. Při svých cestách ve vlacích Českých drah nasbírejte na zadní stranu sešitu od průvodčích vlaková razítka, odpovězte na čtyři otázky a vyplněný kupon pošlete do 31. srpna 2019 na adresu na něm uvedenou.

**Hezké prázdniny a mnoho krásných
zážitků ve vlaku přeje**

Elfík

KUPON
Velká Elfíkova letní soutěž

Na zadní straně tohoto kuponu najdete prostor pro stáčení razítka ve vlaku od průvodčích vlaků ČD a prázdninových. Každé stáčení a nasazení deset razítek můžete použít k získání vstupenky do 31. 8. 2019 na adresu uvedenou na zadní straně. Tenkrát soutěžíte správně odpovědi na všechny otázky a nebo budete nejlépe vidět odpovídat v druhé otázce, která nadmírou vstupenky víkendovou jízdenku a také Elfíky ve vlaku proti nudě.

1) Která z uvedených má železniční síť v České republice?

2) Napište tři zahraniční města, kam jede příhradová vlaková dráha.

3) Napište název největší památkové rezervace železniční stanic v ČR.

4) Která z uvedených železničních stanic má nejvíce vlakových spojů v roce 2019?

Jméno a příjmení: _____
ulice: _____
město a PSČ: _____
telefon na rodiče: _____
e-mail na rodiče: _____

Zadání kuponu obsahuje také seznam otázk a jejich možností odpovědí. Každá otázka má jednu správnou odpověď.

SEŠIT S LETNÍ SOUTĚŽÍ SI MŮŽETE STÁHNOUT Z WWW.ELFIKUVWEB.CZ

CES TOPIS

TEXT A FOTO: JIŘÍ KALÁT

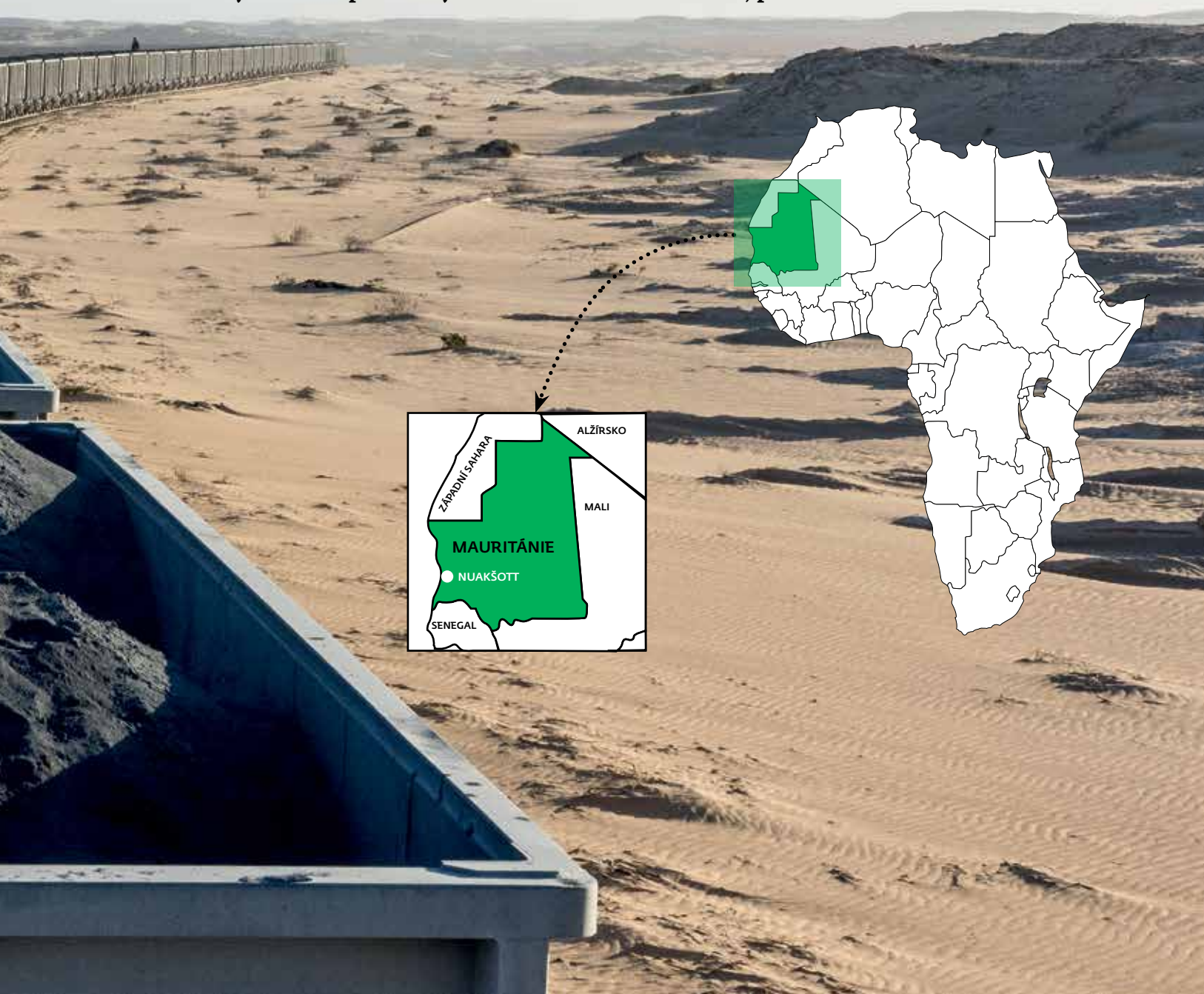
MAURITÁNIE

ŽELEZNÉ MONSTRUM

aneb Jak jsem na Sahaře stopnul vlak

Pět set kilometrů pouští, nejdelší vlak na světě, trať a zaminované hranice, čtrnáct hodin na otevřeném vagonu s železnou rudou. Exotické dobrodružství, o němž se u nás doma skoro nemluví. Díky spolucestovateli Lukáši Synkovi, otci myšlenky zrealizovat tak odvážný výlet, jsem za svým nejfantastičtějším vlakovým zážitkem vyrazil na západ Afriky do Mauritánie – země slunce, písku a železa.

Náš džíp polyká poslední kilometry pouštní silnice spojující města Atar a Choum. Už jen pár hodin zbývá do chvíle, kdy nastoupíme do legendárního Iron Ore Train (vlaku s železnou rudou). O vlastní cestě jsme toho slyšeli hodně, mnoho historek i příběhů, ale přesné informace nemáme. Pořádně ani nevíme, v kolik hodin by měl vlak odjíždět, to ale, jak se zdá, neví vlastně nikdo.

Slunce pálí a pouštní vítr s sebou nese prach. Podél silnice kráčí dvě zahalené místní dívky. Zastavujeme a náš řidič jim nabízí svezení. Neodmítají, kdo by také v tomto podnebí mohl! Žijí prý o pár kilometrů dál u silnice ve velké chatrči, kterou obklopuje několik menších. Zvou nás dovnitř. Říkáme si, že by mohly vědět, kdy náš vytoužený vlak odjíždí, a tak pozvání přijímáme.

Jen s Lukášem a naším řidičem, Martin s Pavlou čekají venku, si sundáváme boty a vstupujeme do nevelkého prostoru. Téměř okamžitě na vařiči začne bublat voda a příprava „berber whisky“ (sladký černý čaj s mátou podávaný ve skleničce velikosti panáku) může začít. Osazenstvo stanu tvoří dívky různého věku. Jedna z nich má na kole-
nou asi dvouletého klučinku, není mu dobře, zřejmě má horečku. Smutná maminka nás prosí o léky. Přemýšlíme, jak pomoci. Neradi bychom prckovi ještě nějak ublížili. Z lékárničky vybíráme slabší antibiotika, vysvětlujeme, jak je použít a hlavně dávkovat. Snad to pomůže. Všechny nám děkují, usmívají

se, žertují, kouří a jsou nezvykle nenucené. Žádní muži nejsou přítomni, a to v místních velice konzervativních poměrech nebývá příliš obvyklé. Lukáše očividně ve stejnou chvíli napadají podobné myšlenky. Dostáváme čaj, když se ke mně nakloní a pošeptá: „Je celkem možné, že jsme v nevěstinci.“ Málem vyprsknu horký nápoj přímo před sebe. Kolem a kolem to dává smysl. Snažíme se co nejrychleji dopít čaj, abychom mohli zmizet. Vlastně je to sranda. Když odcházíme ze stanu, málem se začnu smát na celé kolo,

**NAŠE TRAŤ VEDE ZE STANICE
ZOUÉRAT, KDE SE NACHÁZEJÍ DOLY,
DO PŘÍSTAVU NUADHIBÚ, ODKUD
ŽELEZNÁ RUDA MÍŘÍ DO CELÉHO
SVĚTA.**

ve vykřičeném domě jsem byl totiž poprvé. I když, kdo ví, třeba to byly jen opravdu emancipované místní ženy a dívky...

Kdy to jede?

Městečko Choum tvoří vlastně jen několik domů, dva tři obchůdky a vlakové nádraží. Jakmile zaplatíme za pronájem auta a loučíme se s naším řidičem, vrhne se na nás skupina dětí. Ruce mají všude, cokoliv kdekoliv vyčnívá, upoutá jejich pozornost. Nejvíce trpí Pavla, ti prckové jsou totiž opravdu protivní i agresivní a na ni si dovolují nejvíce. Zdají se být úplně všude, jedni odejdou a přijdou další, začínám mít strach o svoje věci. Nemůžeme se jich zbavit. Z hloučku starších místních mužů se najednou ozve křik i nadávky, s klackem v ruce pak jeden z nich, oblečený v tradiční oděvu zvaném „boubou“, děcka odhání. Děkuje pohledem i slovy a rychle opouštíme malé náměstí.

Snažíme se zorientovat a zjistit, v kolik nám to jede. To není ale tak jednoduché, co dotázaný, to jiná odpověď. Nikdo přesně neví a všichni se u toho jen hádají. Nejčastěji se mluví o šesté nebo desáté hodině večerní, může to prý být ale kdykoliv mezi tím. Zatím je celkem brzy, a tak hledáme stín. „To vypadá jako český vagon,“ ukazuje na známou, typicky modrou siluetu Martin. K mému překvapení má pravdu. Nese nápis Domovská stanice Bohumín. „Jak se sem ksakru dostal?“ pokládám si řečnickou otázku. „Poďte se podívat dovnitř, můžete

Pohostinnost některých místních lidí je opravdu neuvěřitelná, i když často je v Mauritánii běloch pouhou chodící peněženkou, ze které se domorodci snaží vytáhnout co nejvíce peněz.

Vlak ve stanici vždy zastaví, a tak je do něj možné nastoupit vcelku pohodlně. Stačí vylézt po žebříku a vybrat si ten správný vagon. Na cestě od pobřeží do dolů jsou vagony prázdné, v opačném směru vezou železnou rudu.

MAURITÁNIE NA VLASTNÍ KŮŽI

tu počkat na váš vlak," zve nás všechny muž, který o sobě tvrdí, že je průvodčí. Uvnitř je dusno a puch. Přestože jde o český vagon (bezpečnostní prohlídka platila do července minulého roku), vnitřní úprava odpovídá místním standardům. Chybí sedačky a sedí se jen na koberci. V jednom kupéčku je něco jako kuchyňka, ze které se line nelibá vůně. Všude se válejí odpadky. Vlak slouží turistům, kteří se chtějí podívat k sedmdesát kilometrů vzdálené hoře jménem Ben Amera. My míříme mnohem dál na východ, i když kolem tohoto pouštního kopce v noci také pojedeme.

S jistou nostalgií opouštíme český vagon. Místo odpočinku se snažíme zjistit, kde leží naše nástupiště. Nikde není nic značené, ani žádná plocha nevypadá jako místo k nástupu do vlaku. Až po chvíli několik pastevců přivádí v jednom místě stádo koz ke kolejím. To bude ono! Jdeme se seznámit s našimi spolucestujícími. Moc toho ale nestihnáme, protože se v dálce objevuje lokomotiva. Je chvíli po páté. S jízdními řády si tu starosti opravdu nikdo nedělá, pokud tedy vůbec existují.

Cesta vlakem s železnou rudou není rozhodně jediným zážitkem, který si cestovatel může v Mauritánii užít. Asi největším lákadlem je samotná Sahara. Kilometry a kilometry písku a kamení v sobě ukrývají neuvěřitelné poklady, a už jen samotná jízda k nim je dobrodružstvím. Vesnice Chinguetti si mě získala například svými knihovnamí, které obsahují spisy staré i více než pět set let. Tamní knihovníci si své povolání předávají po celé generace. Město Quadane z velké části tvoří starobylý kasr, tedy pevnost postavená před staletími z nepálených cihel. V jeho úzkých uličkách se dají toulkami strávit hodiny a hodiny. O pár desítek kilometrů dále na východ pak leží Oko Afriky. Kráter, zvaný také Richat, má v průměru kolem padesáti kilometrů a okolnosti jeho vzniku jsou dodnes záhadou. Celý je vidět pouze z vesmíru, ale i stát v jeho středu je magický zážitek. V poušti se pak nacházejí oázy a palmérie, které pomalu zasypává písek, stačí jen nakouknout a člověka kouzlo Sahary okamžitě vtáhne.

Nastupovat!

Vlak pomalu přijíždí. V první chvíli mám obavy, že budeme muset naskakovat za jízdy. Naštěstí lokomotiva brzdí a celý kolos zastavuje. Stačí už jen vylézt nahoru. Pokoušíme se najít vagon s rudou ve formě kamenů, ale nikde tu není, všude jen prach. Bereme tedy zavděk i tím. Společnost Mauritania Railway operuje v poušti od roku 1963 a celkem obhospodaruje 704 kilometry kolejí. (Pro srovnání – v Česku Správa železniční dopravní cesty spravuje kolem 9 400 kilometrů tratí.) Naše trať vede ze stanice Zouérat, kde se nacházejí doly, do přístavu Nuadhibú, odkud železná ruda míří do celého světa. Železnici kontroluje státní společnost Société Nationale Industrielle et Minière (Národní důlní a průmyslová společnost).

Už od počátku víme, že jsme si vybrali ten horší ze dvou směrů. Pokud totiž do vlaku nastoupíte v přístavu, vagony jsou prázdné a nabízejí cestujícím jakýsi komfort. Na cestě z pouště k moři však vezou železnou rudu nebo prach a bývají napěchované po okraj. Cestující pak sedí až na vrcholu a nevysoké

bočnice poskytují jen malou ochranu před větrem a zimou. Nastupujeme co nejrychleji, protože nikdo přesně neví, kdy se vlak rozjede. Prohlížím si to železné monstrum v celé jeho délce. Nejdelší takto vypravené vlaky mívají až tři kilometry, vezou i sedmnáct tisíc tun železné rudy a musí je táhnout až čtyři lokomotivy. Tyto fascinující parametry z nich dělají nejdelší a nejtěžší vlaky na světě. Ten náš je oproti tomu až „prcek“, není delší než kilometr a půl a musí si vystačit se dvěma lokomotivami. Nám to ale stačí!

S hrůzou sleduji, jak místní Berbeři skládají na rudu jen pár vozů ode mě stádo koz. Chuděry mají nohy svázané provazem, brání se a děsivě mečí. Jedné se podaří osvobodit se od pout, skočí z vlaku, ale při dopadu si zlomí nohu. Vzduchem se mihne nůž a ukončí zvířeti trápení. Opravdu pozitivní začátek cesty... Alespoň mi to ale připomene, že tento druh cestování není úplně bezpečný. Každý rok je tu hlášeno několik úmrtí způsobených vypadnutím z vlaku. Takže žádná hloupost, říkám si v duchu. Konečně se nám podaří nahoru na vagon vytáhnout všechno

ČERNÝ PRACH MÁME PRAKTICKY VŠUDE, A TAK MĚ DOST UDIVÍ, ŽE SE NÁM VE ČTYŘECH PO PÁR MINUTÁCH PODAŘÍ STOPNOUT AUTO.

naše vybavení. Čtyři krosny, foťáky, stativy a pak pár drobností, které nám mají cestu zpříjemnit. Základ tvoří papírové kartony, na kterých se dá sedět i spát. Staré oblečení se také hodí, k tomu nějaké to jídlo a pití. Cesta potrvá kolem čtrnácti hodin. Větší část trati překonáme v noci, a tak přijde vhod spacák nebo deka. Pamatujte si ale, že po tomto dobrodružství budou nejspíš na vyhození, protože během cesty dost fouká. Kvůli ochraně před prachem se vyplatí mít také plavecké nebo lyžařské brýle, šátek nebo cokoliv na zakrytí úst. Prach bude totiž úplně všude.

Skoro vše je připraveno a vlak se pomalu dává do pohybu. Na peronu stojí místní lidé

a mávají, mezi nimi i pár turistů, kteří se s úzkostí dívají na ty bílé (už dlouho nebudou) tváře, které se nebály vylézt nahoru a teď se po kolejích ženou vstříc pískům Sahary. Na poslední chvíli ještě přemýšlím, jestli je to všechno legální. Jelikož ale vidím strojvedoucího, jak kontroluje, jestli jsme všichni už nastoupili, pouštím tuhle starost z hlavy.

Západ slunce nad Saharou

Opouštíme Choum. Tohle je přesně ten moment, kdy mě asi poprvé napadá ta zrádná otázka: „Co tady sakra dělám?“ Pomalu mi totiž dochází, že už není cesty zpět a vystoupit nepůjde. Slezeme až ve chvíli, kdy vlak o více než čtyři sta padesát kilometrů dál zastaví. Naším prvním úkolem je upravit si prachovou rudu tak, aby se na ní dalo pohodlně ležet a pokud možno i spát. S pomocí kartonu i rukou si budujeme jakousi plošinu u kratší hrany vagonu. Je dost velká pro čtyři lidi a bočnice nás snad ochrání před tím nejhorším větrem. Za pár minut máme hotovo.

Zatím moc nefouká, a tak se pohodlně usazují na vrcholu nákladu a pozorují okolí.

Ráno je na vlaku nejkrásnější. Okolo se mihá poušť a po dlouhé a studené noci vysvitne slunce a prohřeje ztuhlé tělo.

Pláže kolem města Nuadhibú jsou neuvěřitelně špinavé. Na tom se podílí nejen demontáž lodí, která probíhá jen pár kilometrů od města, ale i tuny odpadu, které tu námořníci vyhazují z lodí.

Je to epický pocit. Frčím si to rychlostí sedmdesát kilometrů v hodině přes největší poušť světa, pode mnou tuny rudy a tvář mi ovívá horký vzduch. Asi není lepší místo, kde bych teď chtěl být. Sahara se táhne všude kolem. Kam až oko dohlédne, jen samý písek, občas kámen a opuštěný strom. Je to vlastně až romantické klišé. Přes den se tu ale teplota může vyšplhat až ke čtyřiceti stupňům, a v tom se dá jen těžko žít. Přesto náš vlak občas míjí stany místních nomádů a tu a tam se v dálce objeví i velbloud. Musí to trvat pěknou řádku dní, než karavana tuto nehostinnou pláň přejde.

Zvedá se vítr a společně s ním přichází i písek pouště. Slunce se kloní k západu a ochlazuje se. Snažím se sníst ještě poslední sousta lehké večeře, ale písku a rudy v jídle přibývá. Fouká stále silněji a železitý prach se dostává všude, je ještě jemnější než písek Sahary. (Ještě po mnoha týdnech zpět v ČR ho vysypávám z krosny.) Průměrná rychlost vlaku se ustálí mezi šedesáti a sedmdesáti kilometry v hodině. Šineme si to pouští a já si i přes mračna prachu užívám nádhernou scenérii západu slunce. Poslední rudé paprsky na pár minut zabarví vše kolem, a pak už okolní krajinu pohlcuje tma a přichází chlad. Za malou chvíli vysvitnou hvězdy. Stačí si lehnout na záda a hledět nahoru. Nádherné divadlo člověku po chvíli defiluje přímo před očima.

Hlavně nezmraznout!

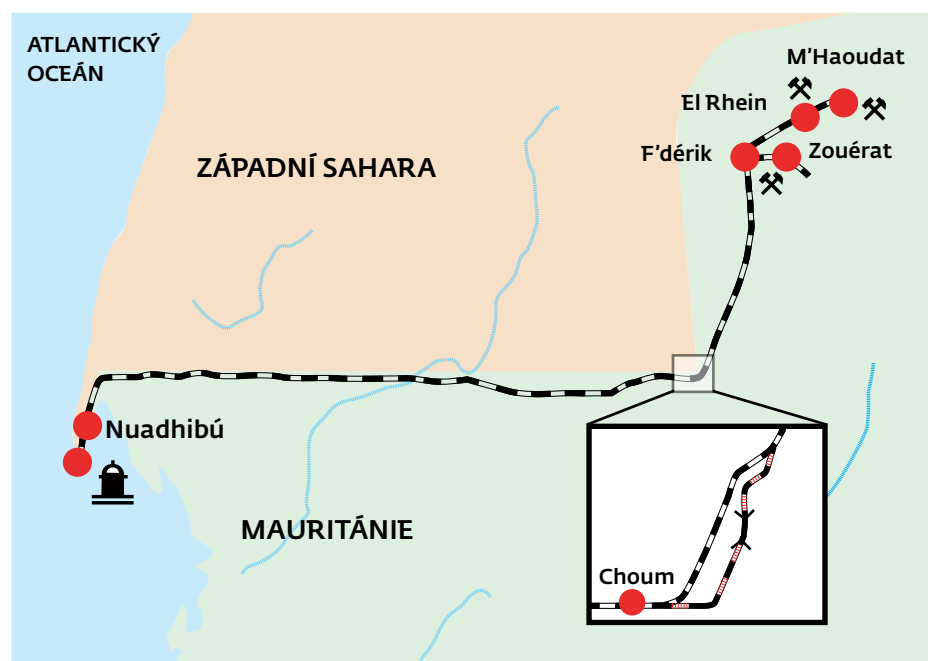
Kolem vlaku se občas mihnou lidská obydlí, ale nejsou nijak veliká. Mnohem častěji však potkáváme vojenské outposty (stanoviště). Na sever od nás se táhne sporná hranice

FRČÍM SI TO RYCHLOSTÍ SEDMDESÁT KILOMETRŮ V HODINĚ PŘES NEJVĚTŠÍ POUŠŤ SVĚTA A TVÁŘ MI OVÍVÁ HORKÝ VZDUCH.

mezi Mauritánií a Marokem. Mezi tyto dva státy se ještě vměstnalo území ovládané frontou Polisario, které bojuje proti Maroku za svobodu Západní Sahary. Hranice je hlídána a také zaminovaná. O další důvod víc, proč z vlaku nevystupovat! Přitahuje a začíná být krušno. Teplota klesá asi k pěti

stupňům nad nulou a velký teplotní rozdíl dává tělu zabrat. Vedle mě ve tmě vidím schoulené tři postavy. Lukáš to celkem vyhrál, nacpal se do spacáku, a tak je mu teplo. Doma ho snad vyčistí. Já se budu po Africe pohybovat ještě pár týdnů, a tak si něco podobného nemohu dovolit. Pavla s Martinem se zahřívají navzájem, šťastlivci... Zavrtávám se hlouběji do své bundy a šály a pokouším se usnout, což se mi nakonec asi na dvě hodiny podaří.

Drkotám zuby jako o závod a celé tělo se mi klepe. Taková zima mi snad v životě nebyla, a to jezdíme kempovat i v lednu. Toužebně obrácím pohled ke krosně se spacákem. Musím to vydržet, kdybych svůj

„péřák“ vytáhl, tak ho pak můžu rovnou zahodit. Z posledních sil sahám do kapsy pro cigaretu a pokouším se ji zapálit, vůbec to nejde, vítr fíčí jako blázen, ve vagonu se točí a zvedá prach. Nakonec se podaří a vychutnávám si chvíli „tepla“. Ráno je zase o kousek blíže...

Zakuklený do všeho možného hypnotizují obzor, každá minuta se táhne jako celá noc. Kdyby Lukáš nebyl zabalený ve spacáku, tak ho snad uškrtím, takové jalové nápady! Únava mě nakonec přemáhá a zase upadám do polospánku. Začíná svítat. Sluníčko se rychle vyhoupne nad obzor a okamžitě se otepluje. Je to nádherný pocit, vrací se mi dobrá nálada. Snídám a dívám se po ostatních, všichni se vybalujeme z našich závitků a snažíme se nachytat co nejvíce tepla. Kolem nás ubíhá krajina a po pár dalších kilometrech se objevuje moře. S ním se blíží i naše konečná – město Nuadhibú.

ZEMĚ ŽELEZA A RYBOLOVU

Chtělo by se říci, že Mauritánie má špatnou pověst, a tak tam skoro nikdo nejezdí. Je to ale trochu jinak. Tato země nemá u nás vlastně žádnou pověst, protože tam opravdu nikdo nejezdí. Přitom Mauritánie patří k největším africkým zemím. V této islámské prezidentské republice s hlavním městem jménem Nuakšott žijí asi čtyři miliony lidí, což vzhledem k velikosti země znamená čtyři obyvatele na kilometr čtvereční. (Česká republika má asi 133 obyvatel/km².) Mezi její hlavní příjmy patří zisky z těžby železné rudy a rybolovu. V dnešní době zde také můžete vidět řadu čínských firem, které se tu usídlily. Společnost je rozdělená na několik kast, tu nejvyšší tvoří bílí Mauři (většinou Arabové a Berbeři), následují černí Mauři (většinou Berbeři a černoši) a poté černí Afričané. Přestože bylo otroctví v Mauritánii oficiálně zakázáno v roce 1981 (trestné je však až od roku 2007), odhaduje se, že dnes v něm stále žije až čtvrtina místního obyvatelstva.

V prachu odění

Vlak zastavuje. Rychle zvažujeme situaci a vyskakujeme. Jsme sice ještě asi pět kilometrů před centrem, ale až do přístavu nechceme. Ten je totiž ještě dále za městem a hlavně nevíme, jestli bychom se odtamtud dostali. Kozy už také opouštějí svoje místo, Berbeři je sundávají z vlaku. A tak vyskáčeme z vagonů, prolezeme dírou v plotě a jsme u silnice. Druhé největší město Mauritánie Nuadhibú nás vítá. Jsme v okrajových předměstích a kolem nás se rozkládají polorozestavěné domy, různé přístavky z vlnitého plechu a další přístřešky. Jsme stále relativně daleko od centra, kde by se měl nacházet jediný hostel ve městě.

Černý prach máme prakticky všude, a tak mě dost udiví, že se nám ve čtyřech po pár minutách podaří stopnout auto. Šéf místní policie na nás hledí trochu rozpačitě, ale bere nás až k hostelu. Nabízí nám možnost ubytování v apartmánech, ale to s díky odmítáme. Až pozdě si uvědomujeme naši chybu a dochází nám jeho ustaraný pohled. Z hostelu se vyklube drahá díra bez tekoucí teplé vody. Majitel nám prakticky ihned zakazuje prát si špinavé oblečení a jen tak tak uhájíme studenou sprchu. Mezi zuby mi skřípe prach a písek, nemám moc sílu se hádat. Studená sprcha mi pomáhá smýt to nejhorší, oblékám si čisté prádlo a cítím se zase jako člověk.

Sedím na slunci, usrkávám horký čaj a přemýšlím. Byla to bláznovina, rozhodně už mě tam podruhé nikdo nedostane! Ale jak se říká, zážitek nemusí být jen pozitivní. Hlavně když je intenzivní. A to tedy byl! ■

Pouštní město Oudane je velmi rozlehlé a není těžké se ztratit v jeho úzkých uličkách. I přesto stojí za to ho navštívit. Na cestovatele zde dýchne atmosféra dávných dob, kdy písky Sahary křižovaly desítky karavan.

ČD Taxi

Pohodlně na vlak
i z nádraží

- » zvýhodněná cena pro zákazníky ČD
- » Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Chlumec nad Cidlinou, Kunovice, Liberec, Nový Bydžov, Olomouc, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Praha, Přelouč, Staré Město, Uherské Hradiště
- » stanoviště vždy v blízkosti nádraží
- » nonstop na bezplatné lince **800 252 252** s uvedením hesla „ČD Taxi“

www.cd.cz/cdtaxi

České dráhy
Národní dopravce

ŽELEZNICE

TEXT: PETR ŠTÁHLAVSKÝ
FOTO: ARCHIV AUTORA, ARCHIV DEUTSCHE BAHN

MĚSTSKÁ MOBILITA

Metro, S-Bahn, podzemní tramvaj, příměstská železnice, rychlodráha. Také se ztrácíte v tom, co je co? Metro nemusí jezdit jen pod zemí, tramvaje v ulicích, vlaky na klasických tratích a rychlodráha nejsou jen supervlaky svištěcí rychlostí 300 km/h. Že vám v tom děláme zmatek? Pak jsou následující řádky určeny přesně pro vás.

METRO, VLAK. TRAMVAJ, Kolejový babylon?

LZB

Diskuze o přestavbě železničního uzlu v Brně opět otevřela téma, zda má ve městě vzniknout podzemní tramvaj, nebo železnice. V Praze se pak začalo hovořit o tzv. rychlém metru. Ve skutečnosti však o žádné metro nepůjde. Nové tunely pod centrem Prahy by měly sloužit moderní příměstské a městské železnici, která dopraví bez přestupu obyvatele předměstí a pražských satelitů do samého srdce velkoměsta a Pražanům nabídne rychlé cestování mezi jednotlivými městskými částmi. O tom, který dopravní prostředek je nejlepší pro Brno i pro posílení veřejné dopravy v Praze, nechme rozhodovat odborníky, ale podívejme se, jak různorodá jsou řešení ve světových metropolích a jak často se stírá rozdíl mezi jednotlivými dopravními systémy.

Když v listopadu 1989 padla železná opona a mohli jsme konečně vyjet na Západ, mnoho lidí zamířilo do okouzující Paříže. Doma pak vyprávěli i o dopravě, kterou ve městě používali, včetně rychlého metra. Záchraku, který měl méně zastávek, a tak se s ním po aglomeraci obývané 12 miliony lidí cestovalo mnohem rychleji než klasickým metrem. Neznalí lidé si pak pod tímto označením představili (a dodnes často představují) obdobu klasického metra, které znají z Prahy. To je ale omyl. Ono lidové označení „rychlé metro“ patří klasické železnici a běžnému příměstskému vlaku.

PAŘÍŽ

Rychlodráha ve městě

Pařížská síť RER o pěti linkách dnes měří skoro 600 kilometrů a každoročně ji využívají stovky milionů cestujících. Jen nejfrekventovanější stanicí Gare du Nord ročně projde skoro 50 milionů osob a podzemním nádražím Châtelet-Les Halles v samotném centru Paříže kolem 20 milionů lidí.

O síti městských „rychlovlaků“ se v Paříži začalo uvažovat už ve 30. letech minulého století. Nelekejte se. Rychlovlaky v tomto smyslu nejsou soupravy, které se pohybují rychlostí až 300 km/h. V případě městské a příměstské dopravy představují rychlovlaky a rychlodráhy speciální tratě oddělené od ostatního městského provozu. Obvykle se po nich jezdí maximálně 80 km/h, ale ve srovnání s rušným provozem v ulicích plných kolon a světelných křižovatek, kde se čeká dlouhé minuty, než padne zelená, je to

skutečně expresní doprava. I pražské metro je považováno za rychlodráhu. Běžní laici ho tak ale neoznačí. Metro je pro ně metro, a nikoliv rychlodráha, a to je možná často kámen úrazu při diskusích o rozvoji dopravní infrastruktury. Naše české chápání metra je totiž ovlivněno Prahou a úzce spojeno s podzemní sítí.

Jak ukazuje Paříž, v podzemí pod městem může ale úplně stejně fungovat i klasická železnice a obyčejné metro zase jezdit po mostech a na otevřených náspech. Výhoda železnice před metrem je ovšem v tom, že na hranicích města se nemusí přestupovat a obyvatele doveze co nejbliž k jejich domům. Odpadá tak nejen přestupování, ale i cesta vozem nebo autobusem v kolonách po ucpaných silnicích okolo města.

Právě přeplněné silnice, smog a problémy s parkováním přiměly Paříž k vybudování nové rychlodráhy pod centrem. Se stavbou se začalo v 60. letech a v roce 1977 byly otevřeny první dvě linky. Dnes obsluhuje pařížská rychlodráha RER přes 250 zastávek včetně pařížských letišť a ročně ji využije hodně přes 800 milionů cestujících.

Metro nad zem, tramvaj pod zem

Typickou ukázkou, která staví na hlavu naše běžné chápání metra, vlaků a tramvají, je Vídeň. Na první pohled je zde vše, jak má být. Tramvaje jezdí po ulicích a proplétají se

STUTTART

Městský tunel Lipsko

mezi auty. Metro je v centru vedeno v podzemí a vlaky míří do okolí města na vysokých náspech. Ale zdání klame. Když přijedete do Vídně na hlavní vlakové nádraží, můžete si to namířit na metro do klasické podzemní stanice. Jenže když pojedete linkou U1 na jeden nebo na druhý konec, stejně nakonec zamíříte na povrch. Váš vlak jede po mostech a náspech, jako by to byla klasická železnice. Moderní linka U2 má dokonce většinu své trasy nadzemní a své nadzemní úseky mají i ostatní linky vídeňského metra.

Pro další cestu ovšem můžete zvolit také S-Bahn. Univerzální zkratka pro rychlé městské kolejové linky dnes už nejen v německy hovořících zemích. Vlastně jde většinou o železnici a za oním S se skrývá buď slovo schnell, v češtině jsme tedy zpátky u oné rychlodráhy, nebo slovo Stadt, tedy městská dráha.

Tato městská železnice spojuje centrum Vídně s širokou aglomerací a její spoje jezdí daleko za hranice rakouské metropole.

Na hlavním nádraží, ale i v dalších úsecích v centru Vídně, vede jako metro schovaná pod zem. Vedle vlaků městské rychlodráhy zde jezdí i regionální spoje, a když je to potřeba, její koleje využijí i dálkové nebo nákladní vlaky. Centrem Vídně po kmenové lince S-Bahnu v podzemí tak projíždějí i přímé regionální patrové soupravy Wieselského Znojma nebo z Břeclavi.

Ovšem na vídeňském hlavním nádraží můžete zamířit i na zastávku tramvaje. Hledáte ji na povrchu? Pak hledáte špatně. Tramvaj je tu taky v podzemí a podzemím prochází hned několik linek v městské části Matzleinsdorf.

Fenomén jménem vlakotramvaj

Zdá se to být úplný chaos. Jenže spojit a promíchat přednosti různých dopravních systémů a jejich vedení pod zemí, na povrchu, nebo dokonce po dlouhých estakádách se rozhodly desítky měst po celém světě.

ŽENEVSKÁ CEVA BRZY OTEVŘENA

Seznam měst, kde železnice plní roli páteřního dopravního systému a v centru města nahrazuje metro, letos v prosinci rozšíří Ženeva. Do provozu bude uvedena nová linka označená zkratkou CEVA, která prochází pod centrem Ženevy. Trať s 5 novými zastávkami, z toho 4 se nacházejí v podzemí pod centrem Ženevy, budou obsluhovat 4 regionální zastávkové linky a jedna expresní. Celý nový systém regionální dopravy se 6 zastávkovými linkami označený jako Léman Express obsluhuje 230 km trať a 45 stanic. Čtvrt milionu obyvatel z milionové aglomerace na pomezí Švýcarska a Francie bude mít zastávku ve vzdálenosti do 500 metrů. Projekt byl financován švýcarskou federální vládou (57 %) a kantonem (43 %).

Ve Stuttgartu tak narazíte na městskou rychlodráhu, která dokonce zamíchala metro, tramvaj a vlak do jediného dopravního

prostředku. Její zastávky se přitom značí velkým U v modrém poli, které se v Německu běžně používá pro označení metra. Poněkud neobvykle tam působí velké hranaté vozy s masivním automatickým spřáhlem v rušných ulicích prolétajících se mezi osobními auty, jejichž střechy jsou v úrovni nástupiště. V centru mizí tyto soupravy do tunelů jako metro a na okraji města jezdí po speciálních tratích, jako by to byla klasická železnice. Dokonce jsou zde běžné přejezdy se světly a závorami. Ve Stuttgartu ale mají pod centrem města ještě jeden velký tunel, který používá železnice. Její vlaky tvoří páteř místního systému napříč středem města a plní tak funkci klasického metra.

Železnice je v posledních letech vůbec docela úspěšná v plnění funkcí, které u nás připisujeme městské rychlodráze označované jako metro. Mnoho měst tento systém rozvíjí, protože dostávají dvě služby v jednom řešení. V centru plní vlak funkci metra a na okraji klasického příměstského vlaku. Lidé z regionu se dostanou do metropole rychle, pohodlně, bez přesezení a ztráty času.

LONDÝN

Největším projektem takového typu železniční trati je v poslední době Elizabeth line v Londýně. Zajišťuje spojení centra velkoměsta s oblastmi ležícími východně a západně od něj. Její stavba začala v roce 2009 a otevřena byla v roce 2018. Žádné překvapení, pokud si uvedeme pár čísel: celá linka měří 117 kilometrů, nová podzemní část pod centrem Londýna využívá přes 40 kilometrů tunelů, nachází se na ní několik důležitých stanic s přestupy na dálkové vlaky a klasické londýnské metro a celková investice překročila 15 miliard liber. Lidé však dostali moderní dopravní systém, který zvýšil přepravní kapacitu londýnské veřejné dopravy o 10%. Vlaky s kapacitou až 1 500 osob mohou nyní projíždět centrem města každé 2,5 minuty.

Dobré řešení pro menší města

To jsou ohromné hodnoty, ovšem v megapoli rozměrů Londýna zcela pochopitelné. Samotné město má přes 8 milionů obyvatel a v případě celé aglomerace se hovoří až o 18 milionech lidí. Člověk tak snadno propadne představě, že moderní městská podzemní železnice je drahý špás pro největší světová města. To je ale velký omyl. Jde jen o příklad řešení pro extrémně velkou aglomeraci. Na opačné straně spektra jsou mnohem menší města srovnatelná s českými a moravskými aglomeracemi.

Za jedním takovým příkladem nemusíme daleko za hranice. Lipsko leží ani ne 150 kilometrů od našich západních hranic. Město s více než půlmilionem obyvatel můžeme srovnat s naším Brnem. Mělo také podobný problém jako jihomoravská metropole – na okraji jeho centra leží největší vlakové nádraží Evropy, ale vlaky ze všech směrů do něj musely objíždět celé město. Lidé dojíždějící z okraje města nebo ze vzdálenějších obcí tak museli trávit dlouhé minuty, než jejich vlak dojel na nádraží, a pak museli ještě do centra dojít pěšky nebo dojet tramvají. V Lipsku si s tím však dokázali poradit.

Ani v Německu to nebylo snadné. Nicméně projekty ve veřejném zájmu sloužící lidem zde mají velkou prioritu, a tak se na jejich přípravu a financování skládají různé zdroje. V případě nového „metra“ v Lipsku, vlastně městské rychlé železnice, se musela sejít skoro miliarda eur z fondů EU, z rozpočtu federální vlády, spolkové země, železnice DB i samotného města.

Celý městský tunel v Lipsku měří přibližně 3,5 kilometru a nové tratě celkem více než 5 kilometrů. Na severu ústí moderní podzemní trať, mnoho Čechů by řeklo „metro“, na lipském hlavním nádraží. V centru vede 5 až 12 metrů

pod povrchem a zastávky jsou zde 400 až 600 metrů od sebe. Rychlost vlaků může být až 80 km/h. Samotná stavba nebyla nijak lehká. Lipsko bylo během 2. světové války hodně zničené. V podzemí se skrývají zbytky po starých stavbách, na kterých vyrostly nové domy a podzemní síť. V některých místech je tunel vzdálený jen 2 metry od budov nad ním. Na jihu centra pak nová „rychlodráha“ opouští tunel a napojuje se na původní tratě.

Lidem z jihu i ze severu se zkrátila cesta. Jedou přímo do centra města bez přestupu. Obyvatelé Lipska tak dostali v centru novou trasu „metra“, kterou obsluhuje 7 různých linek mířících do mnoha koutů aglomerace a jejího širšího okolí. Centrem projíždí každým směrem až 12 spojů za hodinu s průměrným intervalem 5 minut. Novou trať pod centrem města však mohou využívat i další regionální a dálkové vlaky. Dokonce zde jezdil i rychlovlak ICE.

Budeme mít „metro“ – železnici?

Měst, kde funguje propojení železnice, metra a vlaků a kde se tyto systémy navzájem doplňují, suplují, nebo dokonce spojují do nevšedních dopravních řešení, najdeme mnohem víc. Rušné železniční linky sloužící v aglomeracích jako městské rychlodráhy, chcete-li po našem zvyku, zjednodušeně řečeno jako „metro“, najdeme také v Berlíně, Mnichově, Frankfurtu, Barceloně, Bruselu, Curychu, Neapoli, Miláně, Varšavě nebo v řadě měst v Porúří.

A otevírají se, budují nebo plánují další železniční linky, které procházejí centry měst pod zemí a fungují tam jako nové linky veřejné dopravy. Jedním z nejnovějších se pyšní švédské Malmö.

Z těch připravovaných lze zmínit novou železniční linku S-Bahn pod centrem Mnichova. Ta stávající je totiž beznadějně přetížena. Představuje hlavní linku mnichovské dopravní sítě a plní roli metra. Současná kapacita 30 vlaků za hodinu jedním směrem, interval 2 minuty, je v podstatě vyčerpaná. Zajímavostí je, že v Mnichově se nachází 8 z více než 30 podzemních stanic a zastávek DB. To jen ilustruje, jak moc je železnice v Německu zapojená do městské dopravy, prochází pod městskými centry a úspěšně nahrazuje klasické metro.

O projektu nové městské železnice pod centrem metropole se hovoří i v Budapešti a dalších městech. Věřme tedy, že i Praha nebo Brno se brzy připojí k velké rodině metropolí s moderní železnici, kterou by mnozí laici nazvali obyčejně jako „metro“. V Praze už k jednomu takovému projektu máme po mnoha letech diskuzí našlápnuto. Je jím modernizace trati z Prahy

na Letiště Václava Havla Praha a na Kladno. O této trati se často hovoří jako o rychlodráze. Z velké části bude vedena v podzemí, a tak bychom ji po vzoru zahraničních projektů, třeba Paříže, mohli klidně nazvat jako „rychlé metro“. ■

Brno – Praha od 29 Kč

Uvedená cena platí pro děti,
studenty a seniory.

Mezi Brnem a Prahou
vypravujeme spoje
téměř **každou hodinu**.
Cestujte s námi
pohodlně a rychle.

www.cd.cz

České dráhy
Národní dopravce

KINO

V KINECH
OD
27. ČERVNA

YESTERDAY

Pokud nějaký film aspiruje na filmovou lahůdku roku, pak ten, v jehož počátku spojily síly dvě legendy britského filmu – scénář napsal Richard Curtis, z jehož hlavy a pera pochází nejlepší vánoční komedie všech dob *Láska nebeská*, a režie se chopil autor *Milionáře z chatrče* či *Trainspottingu* Danny Boyle. Titul jejich společné komedie obstaral slavný hit kapely Beatles – a o ty tady půjde v první řadě. Svět totiž postihne chvilkové zatmění, které Beatles vymaže z paměti všech. Až na jednoho, neúspěšného písničkáře Jacka. Když potom na party zabrnká na kytaru právě *Yesterday*, nestačí se divit reakcím všech okolo – jako by tuhle legendární písničku slyšeli poprvé. Jenže ve chvíli, kdy Beatles nezná ani vyhledávač na internetu, je Jackův recept na úspěch jasný: vzpomenout si na co nejvíc hitů slavné kapely a planeta mu bude ležet u nohou. Jenže tuhle předzvěst slávy kalí fakt, že jde o podvod s celým světem a že zřejmě za její oběť padne i přízeň nejlepší kamarádky. A pak, když zpíváte o tom, že k životu stačí láska (*All you need is love*), může vám to dost změnit priority...

VELKÁ BRITÁNIE, 112 MIN. / REŽIE – DANNY BOYLE / HRAJÍ – HIMESH PATEL, LILY JAMES, KATE MCKINNON, ED SHEERAN, ANA DE ARMAS, LAMORNE MORRIS, SOPHIA DI MARTINO, JOEL FRY, ELLISE CHAPPELL

DIVADLO

BILLY ELLIOT

V roce 2000 zválcoval světová kina, získal řadu cen a o pět let později podle filmu napsali Elton John a Lee Hall muzikál, který po Londýně slavil úspěchy i na Broadwayi. A teď se konečně Billy Elliota zaslulou režiséra Lumíra Olšovského dostal i k nám. Olšovský se nedávno blýskl inscenací *Evity* v Český Budějovicích (recenzi jsme přinesli v minulém čísle), Billyho Elliota nazkoušel v Plzni. Příběh jedenáctiletého chlapce, kterého jeho otec vidí jako budoucího boxera, zatímco on tajně navštěvuje hodiny tance a sní o tom, že se jednou dostane do Královské baletní školy v Londýně, je jeho srdeční záležitostí. Podobně jako Ivany Chýlkové, která dostala roli paní Wilkinsonové, podporující chlapcův taneční talent.

DIVADLO J. K. TYLA, PLZEŇ / REŽIE – LUMÍR OLŠOVSKÝ / HRAJÍ – ŠIMON FIKAR, MILOSLAV FRÝDL, IVANA CHÝLKOVÁ, MARTIN DAVÍDEK, MARTIN STRÁNSKÝ, LUCIE ZVONÍKOVÁ, JAROMÍR DEZORT, JAKUB PRŮCHA A DALŠÍ

VÝSTAVA

PASTA ONER

Proslavil se jako představitel graffiti scény, dnes patří k nejvýraznějším umělcům u nás – ač je Pasta Oner původem ze Slovenska, žije a tvoří v Praze. Systematicky a dlouhodobě reflektuje svým charakteristickým způsobem aktuální popkulturní společnost, jeho významově nabitě obrazy jsou fascinací světem bohatství, luxusních značek a světem módy, zároveň je z nich ale cítit duše, osobní i popové mytologie, snaha prozkoumat zákoutí touhy i lidské sexuality. Prostupují jimi emoce dobra a zla, banality a vážnosti, a tím své diváky uhranou. Výstava v Hluboké prezentuje autorovy dosud nevystavované obrazy z uplynulých dvou let, zapůjčené ze soukromých sbírek, inovovanou sadu ikonických objektů Mickey Mouse a rozměrnou neonovou instalaci na stěně.

ALŠOVA JIHOČESKÁ GALERIE, ZÁMECKÁ JÍZDÁRNA, HLUBOKÁ NAD VLTAVOU

KUL TURNÍ TIPY A RECENZE

JANA KÁBRTA

FILM NA DOMA

PAŠERÁK

Clint Eastwood, to je snad největší nezmar současného Hollywoodu. Ač příští rok oslaví devadesátku, pokračuje v krajozdě režijních i hereckých zářezů do dějin světového filmu. Tím zatím posledním je film inspirovaný skutečným příběhem, v němž osamělý a opuštěný osmdesátník Earl Stone, veterán z 2. světové války, čelí propadnutí majetku kvůli neplacení hypotéky. Proto vítá, když se mu v této situaci namane možnost výdělku – práce řidiče by měla být brnkačka. Ovšem to by se nesměl nevědomky upsat mexickému kartelu. Earl se osvědčí, jeho finanční problémy jsou ty tam a on brzy řídí celý kšeft. Jenže ho pomalu dohání jak vlastní minulost, tak snaživý tajný agent Bates. **USA, 116 MIN. / REŽIE – CLINT EASTWOOD HRAJÍ – CLINT EASTWOOD, BRADLEY COOPER, DIANNE WIEST, TAISSA FARMIGA, MICHAEL PEÑA, ALISON EASTWOOD, ANDY GARCIA, LAURENCE FISHBURNE, CLIFTON COLLINS JR., ROBERT LASARDO, NOEL GUGLIEMI**

OTEVŘENO
OD
9. ČERVNA
DO
6. ŘÍJNA

RECENZE

100 %

Černobyl

Hodně se od něj čekalo a on to naplnil beze zbytku. Seriál Černobyl, který představila televize HBO, je symbolem dokonalé televizní práce.

Vrací se na sídliště města Pripjať, které to mělo k neslavně proslulé elektrárně nejblíží, do sobotní noci 26. dubna 1986, kdy mnohé z jeho obyvatel vzbudil nečekaný otřes. Fascinovaně se scházeli venku a sledovali tajemnou září na obzoru, kterou papalášci ještě dlouho poté vydávali za požár střechy.

Nemá slabá místa

A právě v kontrastu katastrofy, kterou do té doby planeta nezažila, a snahy aparátčků

zamést událost pod koberec, nekompetentnosti řady zaměstnanců elektrárny, přehlížení vědců či absolutní nepřípravenosti na událost podobných rozměrů je minisérie HBO nejsilnější.

Přitom ani jiné slabiny nemá. Scénář si bez kompromisů razí cestu jak k poškozeneému jádru, tak na nejvyšší místa v Moskvě, žene zaměstnance, záchranáře, obyvatele okolních měst a posléze i řadu zemí Evropy k neviditelné záhubě.

Má všechno, co se od seriálové události roku očekává – strhující děj, sžíravou atmosféru, skvělé herecké výkony, dokonalou výpravu, nenápadný, ovšem emocemi sršící hudební podkres.

Věrně se drží událostí, ač se na pár místech neubrání výraznější dramatické licenci – třeba když hasičům bezprostředně krvácející ruce po dotyku s radioaktivním kusem grafitu – k tomu dochází s odstupem desítek hodin, někdy i dní, jak nad seriálem poznamenala šéfka tuzemského Úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová.

Zlo, kam se podíváš

Naopak ve vykreslování neinformovanosti lidí a funkcionářského tutlání nebylo třeba nic přibarvovat. Každému zatrne, jak bylo možné ke katastrofě přistupovat, ať ji jde o sebeklam v podobě nízké úrovně radiace, přestože je zřejmé, že chabé přístroje víc naměřit nevládnou. Nebo odpověď lékaře místní nemocnice při dotazu sestry na vybavení nejbližšího zdravotnického zařízení: „Jodové pilulky? A na co by nám tady byly?“

Zla, které tady lidé vyprodukovali z nevědomosti, lží, komunistické i osobní zahleděnosti, je tady spousta. Není jednoduché se na ně dívat a zůstat nezaujatým pozorovatelem, zvlášť když tragédie dosáhla i na naše území.

Ovšem i bez toho by Černobyl člověka přikoval k obrazovce, zaťal se a nepustil.

Vážení, takhle se má točit seriál! ■

KNIHA

RAČTE (SI) VYBRAT

Knížka příběhů lidí, zvířat a věcí, které máme kolem sebe. Věcí docela obyčejných a lidí velmi zvláštních – a naopak. Autorka Alena Hyhlíková má ráda jazykové hrátky, čeština je podle ní řeč k takovému láskování vhodná. Ale nabízí nejen hru se slovy, laskavost a humor, ale příběhy doplnila také básničkami. Každá kapitola je doprovázena výtvarným dílem. Pro pestrost oslovila umělce, kteří pracují s rozmanitými materiály a různými technikami. Samotná autorka je lékařka. „Měla bych léčit nervy, neboť jsem neurolog. Snažím se léčit nemocné lidi. Ale co když je nemocný doktor? Už Agatha Christie napsala, že doktoři by neměli být nemocní, že je to jaksi nepatřičné. Ale stane se. Tedy co má dělat doktor nervový, když je nemocný? Je-li na nervy? Má-li naraženou duši? Neumím malovat, tančit ani meditovat, a tak se léčím psaním. A vařím si čaj,“ říká.

PRIMUS, 189 Kč

FESTIVAL

VOTVÍRÁK

Hlavní festivalová sezona se rozjede za měsíc, ale ti nedočkaví mohou zahnat hlad už během června. Nejvýraznější akcí tohoto druhu bude Votvírák, původně obří akce se vstupem zdarma, dnes se vstupným něco málo přes 500 korun na oba dva dny (pátek a sobota). Akce, na níž se sejde mezi šedesáti a osmdesáti tisíci lidí, probíhá na letišti ve středočeských Milovicích, má čtyři hlavní pódia a hostí hvězdy české a slovenské hudby. Mezi letošní tahouny patří především kapela Kryštof, ale i zpěvačka Hana Zagorová, rappeři Marpo a Rytmus, kapely Divokej Bill, Wohnout, Mirai, Mandrage, Těžkej Pokondr nebo zpěváci David Stypka, Jaroslav Uhlíř a desítky dalších.

LETIŠTĚ MILOVICE / 14. – 16. ČERVNA

TV TIP

PÁTÝ ELEMENT

Nejenže se v něm sešla zajímavá parta herců v čele s triem Bruce Willis, Milla Jovovich a Gary Oldman, ale především je zosobněním filmařského vizionářství francouzského režiséra Luca Bessona. A jeho výletu do třicátého století, krátce předtím, než má být Země co nevidět zničena obří ohnivou koulí, která se na ni řítí. Zastavit ji lze jediným způsobem – pátým elementem, který propojí vzduch, vodu, oheň a zemi a zasáhne proti zlu. Jenže záchrana planety se ocitá v rukou trojice, na kterou je těžké si vsadit: bývalého agenta a dnes věčně problémového taxikáře Korbena Dallase, mimozemšťanky Leeloo a starého mnicha Cornelia...

PRIMA COOL, SOBOTA 22. ČERVNA, 20:00

CO SE DĚJE NA SÍTÍCH

Příběh dívky z koncentráku na Instagramu

Jak současné generaci přiblížit to, na co by lidé nikdy neměli zapomenout, aby pro ně hrůzy světových válek nebyly jen povinnou stránkou v učebnici dějepisu? Izraelský podnikatel Mati Kohavi to zkouší přes Instagram. Společně se svou dcerou umísťuje na síť hrané deníkové epizody třináctileté Evy Heyman, skutečné dívky z maďarské židovské rodiny, která zahynula v koncentračním táboře a jejíž deník vyšel knižně. Projekt The Girl with Instagram můžete sledovat na Eva's Stories (@eva.stories).

Krátký proces se sexistickou zábavou

Americký boháč Dan Bilzerian, jenž kvůli své obří internetové popularitě bývá přezdíván králem Instagramu, má na síti Twitch utrum. Jeho zábava, při níž nabízel vlnadným modelkám 700 tisíc korun, když na běžeckém pásu uběhnou jednu míli pod pět minut, a při tom zabíral především jejich prsa a zadnice, byla pro Twitch nepřijatelná a účet mu její správciablokovali.

SOUTĚŽ O KNIHU JEZERO

Přečtěte si novou skvělou detektivku od Arnaldura Indridasona, na jejímž začátku odhalí hladina jezera lidskou kostru připoutanou k ruské vysílače. Stačí správně odpovědět na soutěžní otázku a s trochou štěstí vyhrajete jeden ze tří výtisků.

Kolikáté narozeniny letos (na konci května) oslavil Clint Eastwood?

- A 89.
- B 90.
- C 91.

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 19. června 2019.

NOVINKA

Gottovi ukradli Instagram po dvou dnech

Slavík je už léta aktivní na Facebooku, na Instagram se rozhodl vstoupit až nyní. O svůj účet, na kterém se první den objevilo přes deset tisíc fanoušků, ale okamžitě přišel.

„Vážení a milí příznivci. Vítám vás na mém prvním a oficiálním instagramovém účtu. Těším se na vás, že se nyní budeme častěji vidět,“ řekl Karel Gott ve vůbec prvním videu, které na svém původním instagramovém profilu zveřejnil. „Vítej na Instagramu, tati,“ napsala mu pod něj dcera Charlotte a připojila srdíčko.

Jenže po dvou dnech Gottovi jeho účet ukradli hackeři. Zpěvák ovšem kontroval po dalších dvou dnech: „Vážení přátelé, před dvěma dny jsem vás přivítal na mém instagramovém účtu, ale bohužel se mi tam někdo naboural, hacknul, a tak ten už

neplatí. Zkusíme to ještě jednou a naposledy.“ Upřesnil, že jeho aktuální účet nese název officialkarelgott, a doufal, že se na něm sejde co nejvíc jeho příznivců.

Těch se mu dosud přihlásilo na čtyřicet tisíc a zpěvák je zásobuje fotkami ze svého života – s Oldřichem Kaiserem a Jiřím Lábusem pózuje po představení v Divadle Kalich, Jiřínu Bohdalovou objímá na premiéře televizního filmu Klec a k černobílým, dojemným momentcům s manželkou Ivanou připsal: „Když ani po dvaceti letech srdce nehasnou...“, vzkaz, který odkazuje k jeho současnému hitu Srdce nehasnou, jenž nazpíval se zmíněnou dcerou Charlottou.

TO NEJ Z INSTAGRAMU

Herec Johnny Galecki, který si zahrál legendární postavu Leonarda v seriálu Teorie velkého třesku, oznámil, že s o dvaadvacet let mladší partnerkou Alainou čekají po pár měsících společného soužití rodinu.

Krásnou fotkou z léta roku 1976 popřál Leoš Mareš své mamince ke Dni matek.

Každý bojuje proti devastaci Země po svém. Brazílská supermodelka Gisele Bündchen třeba kampaní s touto nádhernou fotkou na břehu moře.

HFZ HUDEBNÍ FESTIVAL ZNOJMO

11.-28. 7. 2019

15. ročník festivalu s podtitulem

HUDBA KRÁLŮ

netradiční místa ve Znojmě a okolí,
autentické zpracování, vlastní produkce,
oslavy pádu železné opony,
víno a gastronomie

PROGRAM A PŘEDPRODEJ VSTUPENEK
NA HUDBAZNOJMO.CZ

HUDBAZNOJMO

ZAÚJALO NÁS

Machři na druhou

V neuvěřitelný životní zážitek se proměnilo Mistrovství světa v para hokeji 2019, které se konalo v Ostravě. Čeští borci poprvé v historii postoupili do semifinále, a přestože nakonec medaili nezískali, když v boji o bronz podlehli Korejcům 1:4, získali si srdce fanoušků a „pobláznili“ národ. A to v takové míře, že čeští diváci vytvořili nový světový rekord v návštěvnosti na para hokeji a opakovaně vyprodali vítkovickou Ostravar Arenu. Na semifinále proti USA (2:10) a duel o 3. místo přišlo 8 600 diváků, průměrná návštěvnost českých zápasů činila 7 505 diváků. Prostě machři – samotní hráči i diváci!

FOTO: PARAOSTRAVA2019.CZ

Výsledky a návštěvnost českých zápasů

Česko – Japonsko 8:0 (7 224 diváků)
Česko – Švédsko 6:1 (4 895 diváků)
Česko – Itálie 4:0 (8 462 diváků)
Česko – Norsko 5:0 (7 249 diváků)
Česko – USA 2:10 (8 600 diváků)
Česko – Korea 1:4 (8 600 diváků)

OCENĚNÍ

Vzpěrač Orság je nejlepším sokolem

Vzpěrač Jiří Orság je nejlepším sportovcem České obce sokolské (ČOS) za rok 2018. Závodník ze Sokola Karolinka zvítězil díky dvěma stříbrným medailím, které získal na mistrovství Evropy. Anketu mezi kolektivy ovládly basketbalistky Sokola Hradec Králové, které se prosadily také v play-off nejvyšší domácí soutěže. Za Jiřím Orságem skončil šermíř Alexander Choupenitch ze Sokola Brno I, atlet Michal Desenský a mistr světa v kuželkách Jan Endršt z Duchcova. Na slavnostní vyhlášení nejlepších sokolů dorazila také olympijská vítězka a mistryně světa ve snowboardcrossu Eva Samková (na snímku s oceněnými), která má ke sportovní organizaci blízký vztah: „Moc si vážím toho, co Sokol dělá pro výchovu generací českých sportovců. Můj trenér Marek Jelínek je odchovanec sportovní gymnastiky v Sokole Praha-Vršovice a i já jsem tam chodila na gymnastickou přípravu.“

FOTO: ČOS / MARKÉTA NAVRÁTILOVÁ

FOTO: ČOV / MARKÉTA NAVRÁTILOVÁ

Poběží celá republika

Účast asi 80 tisíc běžců očekávají organizátoři letošního T-Mobile Olympijského běhu, který startuje 19. června přesně v 18 hodin. Startovní výstřel uslyší celá země prostřednictvím přímého vysílání Radiožurnálu. Akcí se Česká republika připojuje k oslavám Olympijského dne, který se koná na počest založení Mezinárodního olympijského výboru.

Letos si připomínáme již 125 let od jeho založení a mimo jiné také oslavujeme 120 let existence Českého olympijského výboru. V Česku a Československu se Olympijský den slaví již od roku 1987 běháním. První ročník odstartoval v přímém přenosu Českého rozhlasu Emil Zátopek a zúčastnilo se 600 běžců. O rok později se jich poprvé přihlásilo přes tisíc. Později se o výstřel postaraly i další sportovní osobnosti jako Ludvík Daněk, Tomáš Dvořák, Věra Čáslavská, Dana Zátopková či Barbora Špotáková. Letos se běží ve všech krajích republiky na celkem 81 místech. Tři největší „zlaté závody“ hostí tři největší města – Praha, Brno a Ostrava.

Davidová a Prskavec

Ambasadory letošního ročníku jsou biatlonistka Markéta Davidová (na snímku uprostřed vpravo), která poběží na zlatém závodě v pražské Stromovce, a kajakář Jiří Prskavec (na snímku vlevo), bronzový medailista z OH v Riu 2016, který bude startovat v Brně. Přihlásily se také další osobnosti: David Svoboda, bývalý moderní pětibojař a olympijský vítěz (Praha – Stromovka), cyklista Zdeněk Štybar (Stříbro), stolní tenistka Iveta Vacenovská (Ostrava) a triatlonista Petr Vabroušek (Zlín). „Za vším stojí myšlenka, že by se měl každý člověk hýbat. A kdy jindy než právě v den, kdy oslavujeme olympismus, sport a zdravý pohyb,“ říká Petr Gracík, generální sekretář Českého olympijského výboru. „Olympijský běh jsem běžela už jako malá holka doma v Jizerských horách. Jsem ráda, že mohu být tváří takového projektu a podpořit olympijskou myšlenku,“ doplňuje Davidová.

Startovné podpoří děti

V rámci T-Mobile Olympijského běhu účastníci neběží pouze pro sebe, část ze startovného jde na podporu České olympijské nadace, která umožňuje sportovat dětem, kterým v tom brání nedostatek finančních prostředků.

Vývoj účasti posledních pěti ročníků T-Mobile Olympijského běhu a příspěvků pro Českou olympijskou nadaci:

2014: 11 000 běžců
2015: 25 623 běžců, 175 420 korun
2016: 53 357 běžců, 241 050 korun
2017: 76 385 běžců, 295 700 korun
2018: 76 045 běžců, 357 660 korun
Celkem činí příspěvek na Českou olympijskou nadaci 1 069 830 korun.

R. Descartes (1596–1650)
francouzský filozof a matematik:
**Když někdo stráví přespříliš času
cestováním, ...(dokončení v tajence).**

Tajenka z minulého čísla:
**Cestování letadlem se postará o to,
abyste vypadali jako vaše fotografie
v cestovním pasu.**

SOUTĚŽ

Pošlete nám vyluštěnou tajenku
a můžete vyhrát čelovku Head Torch
(SLL 52) od firmy SENCOR.

Správnou odpověď zadejte do
formuláře na www.cdprovas.cz
do 19. června 2019.

POMŮCKA: ADAT, PICA	JIHO- AMERICKÝ HLODAVEC	FIALKOVÁ SILICE	KONEC TAJENKY	KOZÁČKÝ NÁČELNÍK	?	SVAZ TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH (ZKR.)	ZNIČENÍ NAJETÍM (VOJ.)	NOVÝ ODSTAVEC	ŠPITÁL	SMYČKY	?	DONÁŠENÍ (ŘIDČ.)	OSVĚDČENÍ	AROMATICKÉ KORENÍ	DRUH PEPŘE	POKOLENÍ
VELIKOST PÍŠMA PSACÍCH STROJŮ					JMÉNO SLOVENSKÉHO HERCE DANČIAKA						HLAVNÍ MĚSTO SENEGALU					
ŠESTERECNÝ NEROST					MASTEK						PATŘÍČÍ OTOVI					
DOMÁČÍ PŘEŽVÝ- KAVEC					FAJN MONTOVANÝ ROD. DŮM						NEOCHOTNĚ KOBKA					
ZÁLUSK (ZASTAR.)						SOUHLAS TVRDÝ PLOD				NĚCO SEVERŠTÍ PAROHÁČI					DOUPĚ	PLYNNÝ NASYCENÝ UHLOVODÍK
?	ŘÍMSKY 1550	ZAČÁTEK TAJENKY OLINA	N													
PANOVNÍK							AROMATICKÉ SLOUČENINY ROZUMOVÉ						ANGLICKÝ ZÁPOR INTOXIKOVAT			
PODLE (KNIŽNĚ)				OBRUBA LIST PAPÍRU				POUZE (SLOV.) HLOUBIT DLÁTEM				SLEZSKÁ ŘEKA JM. HEREČKY STAŠOVÉ				
BEZHŘBÝ VELBLOUD					PĚŠÍ ZN. OHÝB. NÁBYTKU						OHLEDNĚ (KNIŽNĚ) ZADNÍ ČÁST KRKU					
?	ZUBNÍ POVLAK	SONDA ŽÍRAVINA				ŠPATNĚ DĚDINA				INFEKČNÍ ČINITEL BÝVALÝ Č. HEREC				VOJENSKÁ JEDNOTKA (SLOV.)	POHONNÁ SMĚS	BIOGRAFY
PLECHOVÁ NÁDOBKA									ČESKÝ POLITIK STOVKA							
HON				NEOKUPO- VATI ÚŘEDNÍ SPISY												
ŠKOLNÍ SLAVNOSTNÍ SÍN					DOMÁCKY SVATAVA EVROPANKA						STARÝ NÁZEV RADONU					
OLIVOVĚ ZELENÝ						MRAVNÍ ZÁKLAD PROVĚŘOVAT (POLITICKÝ)					CHATEAU- BRIANDOVA NOVELA					
?	ŠACHOVÝ KOEFCIENT	ÚDER TÁGEM TĚLOVÍČNÁ POLOHA					STUPEŇ VYSPĚLOSTI VDŽUDU	STARÁ ZKRATKA DUKLY								
KOMUNIKACE NA SLOUPECH																
TEXTILNÍ ROSTLINA				ISL. RODOVÉ TRADICE BÍLÝ SPORT												
OBLÉČT					RIBONUKL. KYSELINA PROUD (BÁS.)											
?	ČESKÁ LÉKAŘSKÁ KOMORA (ZKR.)	NULA GIBBON BĚLORUKÝ					ITALSKÝ SPISOVATEL (UMBERTO)	STŘEDO- VĚKÁ ZBRÁN								
ŽIVOČICH S ČLÁNKO- VANÝM TĚLEM																
OCHRANA TISKOVIN FOLII																
MALAJSKÁ DÝKA				VRCHOLNÝ (PUBL.)												

SOUTĚŽ O ČELOVKU

Pět výherců získá čelovku Head Torch (SLL 52)
od firmy SENCOR.

VYKOLEJENÁ JULIE

Jak nám (ne)zavedli superrychlý internet

FEJE
TONTEXT: JULIE KOVAŘÍKOVÁ
ILUSTRACE: DIGISHOCK

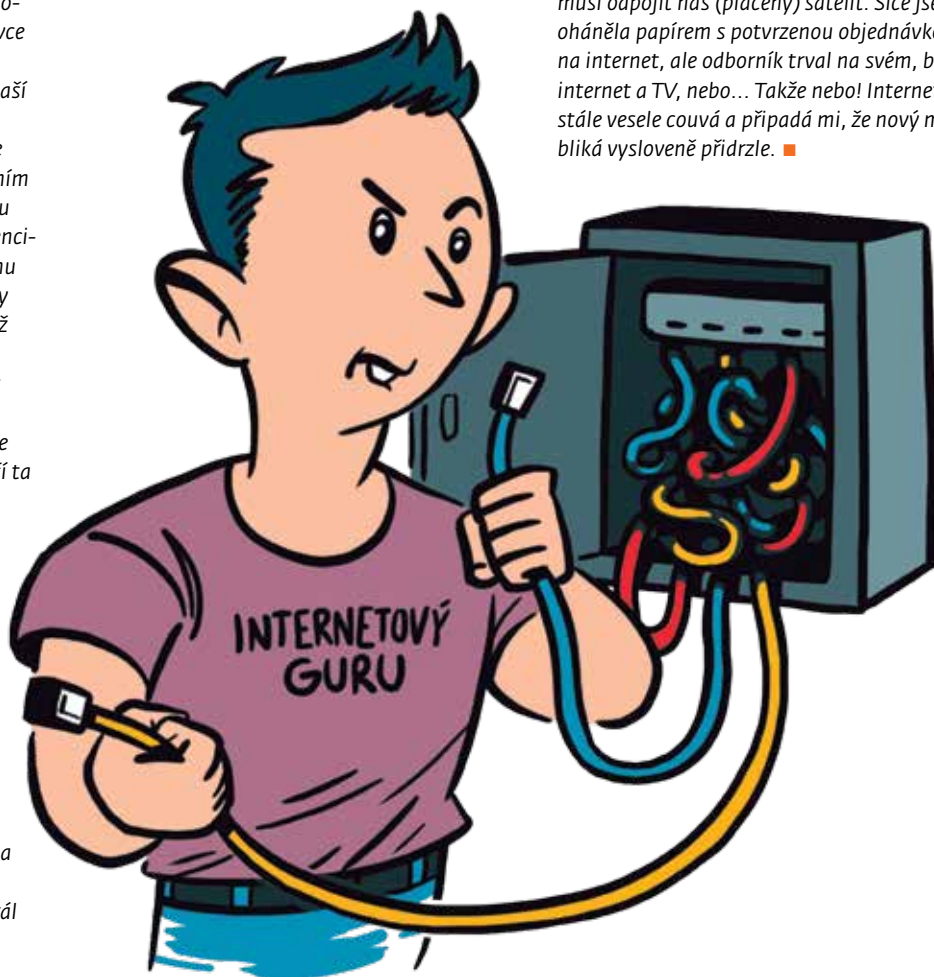
Někdy v létě to najednou kolem našich bytůvek začalo vypadat, jako by se právě zakopával paradesantní výsadek z Andamanských ostrovů. Muži vyzbrojení ostře nabroušenými krumpáči prováděli jakési zemní práce a už po pár dnech bylo jasné, že pokud neprobíhá odkrývání masového hrobu, tak se kope pro uložení kabelů. (No ne, vážně! Kolega při hloubení základů rodinného domku narazil na lidské kosti. Přivolaná kriminálka zjistila, že případný zločin je několik století promlčen, a policisty vystřídalo archeologické komando. Příslušně erudovaný odborník zjistil, že jde o hrob z období třicetileté války. Z historického hlediska nic významného, doporučil stavbu pouze o kousek přeložit, a kolega má tudíž barák v rohu pozemku a kostlivce nikoli ve skříni, ale pod chodníkem.)

Po pár dnech od zaházení kabeláže se na naší domovní nástěnce objevila nabídka toho úplně nejlepšího internetu a televize, a to vše s báječnou slevou a na x měsíců zdarma. Jedním slovem: pohádka! Na pohádky mám už trochu přetočený tachometr, tak jsem zavěřila potenciální podraz. Šlo ale o známou zavedenou firmu a náš stávající internet pořádal obden pokusy běžet pozpátku, proč si tedy nepolepšit? To už mezi dveřmi cenil plomby obchodní zástupce a slíboval hory doly: „Jasně, můžete si vybrat buď kompletní nabídku, nebo můžete mít jen internet. Vyberete si rychlost připojení a bude to do pěti pracovních dnů hotové.“ Tady končí ta slibovaná pohádka...

Co mě zmátlo už na začátku, byl fakt, že technik s fretčím obličejem, který zazvonil na dveře pět minut před koncem stanovené lhůty, měl prázdné ruce – žádné nářadí, ani krabičku s modemem v dohledu. Ale na druhou stranu co já můžu vědět, jaké jsou dnes technologické postupy, že? Prošmejdil během čtyř minut kompletně celý dům a v poslední minutě pro nás rezervovaného času ležérně utrousil, že není možné instalaci provést, protože externí firma práci odflákla a dům nenapojila na jejich síť. Druhou pětiminutovou bleskovou partií sehrál

tentokrát roztomile polstrovaný žoviální chlapík třímající krabičku s modemem a kufírek s nářadím (hurá!), který mě na úvod vyzval, abych mu dala klíč od půdy. Cože? Jakěj zase klíč?! Otesánek se nenechal komplikací vystresovat, nevzrušeně zavolal na dispečink a pak zadumal pronesl: „Jo? Hmm! Dobře!“ a ukončil hovor. Tak prý je všechno jinak – zapomněli nám poslat informaci, že si musíme obstarat klíč od půdy, a on nemá čas. Nebo že bych klíč stihla rychle sehnat? Teď jsem zas dělala fretku já, sprintem jsem proběhla celý dům křížem krážem s výsledným skóre domácích – hostů 0:2.

Napotřetí přijela zase fretka, měla nářadí, modem, my klíče (!), naděje se drala hrdě do popředí! Pracant se vysoukal po žebříku na půdu a dal se do roboty. Na to, že měl jen přehodit pár drátů z jedné skříňky do druhé, se mi zdálo, že je nahoře nějak dlouho. Z půdní temnoty ke mně doléhaly útržky polohlasem pronášených nadávek, pak umělec slezl a procedil skrz zuby, že ty dráty nejsou očíslované, a proto tak úplně neví, které patří k naší bytové jednotce. Nicméně pokračovalo se k nám nahodit modem. Zase se drátovalo a konečně došlo k odhalení mnou předem tušeného problému: pokud teď fretka zapojí ten nejúžasnější internet na světě, musí odpojit náš (placený) satelit. Sice jsem se oháněla papírem s potvrzenou objednávkou jen na internet, ale odborník trval na svém, buď internet a TV, nebo... Takže nebo! Internet nám stále vesele couvá a připadá mi, že nový modem bliká vysloveně přidržle. ■

VYVINUTO SPECIÁLNĚ PRO PODPORU IMUNITY VŠECH SPORTOVců

120 tablet

 Doplněk stravy se sladidlem
Preventan[®]
Sport s brusinkovou příchutí

ProteQuine[®], zinek, jód,
vitaminy C a D3

Vyvinuto speciálně pro všechny sportovce

OBSAHUJE:

- + **ORIGINÁLNÍ AKTIVNÍ LÁTKU PROTEQUINE[®]**
- + **ZINEK + JÓD**
- + **VITAMIN C + D3**
- + **SE SLADIDLEM PŘÍRODNÍHO PŮVODU**

PRO VAŠE VÍTĚZSTVÍ!

🏆 **PODPORA IMUNITY PRO MALÉ I VELKÉ ŠAMPIÓNY!** 🏆

www.PlanimeSportovniSny.cz

PREVENTAN[®] SPORT ŽÁDEJTE VE SVÉ LÉKÁRNĚ.

Vitamin C přispívá k udržení normální funkce imunitního systému během intenzivního fyzického výkonu a po něm a ke snížení míry únavy a vyčerpání. Jód přispívá k normálnímu energetickému metabolismu. Vitamin D přispívá k normální činnosti svalů. Zinek přispívá k ochraně buněk před oxidativním stresem, k normální syntéze bílkovin, k normální funkci imunitního systému a k normálnímu metabolismu sacharidů, mastných kyselin a makroživin.

Bez tuku, cukru a zápachu? NE, DĚKUJI!

RECEPT

RYCHLÉ
SEZONNÍ MENU

TEXT A FOTO: EVA NEVAŘILOVÁ

Hlavně zdravě! Řeč je o současném trendu, který se v západní kultuře drží na výsluní už pěknou řádku let, a to právem. Na našem trhu najdeme spoustu odborné i neodborné literatury o tom, jak správně jíst. Jednou ale příručky zakazují tuky, potom zase mouku a nakonec se dozvíme, že za naši obezitu a s ní spojené zdravotní obtíže mohou cukry. Jíst už dávno není jen způsob, jak zahnat hlad či chuť. Je to rituál, se kterým se pojí celá řada teorií. Jak si však mezi nimi vybrat tu nejlepší?

Právě díky těmto soudobým teoriím se dostáváme také k řadě předsudků a mýtů o jednotlivých surovinách. Také jste se přistihli, že nápis „farmářský“ nebo „selský“ na etiketě jogurtů ve vás vyvolává pocit, že jde o něco zdravějšího? Pokud ano, tak se mohou marketingoví specialisté poplácat po ramenou za dobře odvedenou práci. Po krátkém racionálním zamyšlení je snad každému jasné, jak to s tím jogurtem ve skutečnosti je. Odborníci na výživu se shodují, že zdravé je především to, díky čemuž se cítíme opravdu dobře. Jde zejména o potraviny, které nám pomáhají zabezpečit správnou funkci našeho organismu. Jenže nám nikdo z vědců zatím nedal návod, jak nepodlehout těm „nevědeckým“ radám.

S vlnou redukčních a detoxikačních diet se roztrhl pytel. Jednou je zakázané pečivo s lepkem i bez lepku, potom zase cukr, sůl, mléčné výrobky anebo hovězí a vepřové maso. V některých redukčních dietách se můžeme dokonce dočíst, že je dobré zcela vynechat ovoce a zeleninu s obsahem škrobu, tedy například brambory. To je jen zkrácený výčet zakázaných surovin, je toho totiž ještě mnohem víc. Co tedy jíst, abychom zůstali zdraví a přitom se z toho nezbláznili? Nezbyvá než se spolehnout na náš zdravý selský rozum a držet se starého známého hesla: Všeho s mírou!

Do plavek jedině s květákem

I v červnu ale není od věci dávat pozor na to, co jíme a pijeme, zkrátka na to, zda dáváme našemu tělu vše, co si zaslouží. Imunitní systém se bezpochyby vyplatí posilovat nepřetržitě po celý rok, proto si dopřejme dostatek vitaminů a minerálů, kdykoli máme příležitost. Zařazujeme do našich jídelníčků brokolici, cuketu, chřest, hlávkový salát, kedlubnu, kapustu, kopr, ředichu, špenát, jahody anebo třešně. Pokud potřebujete „dobít baterky“, sáhněte po bílém zelí. To je totiž velkým zdrojem vitaminů C, K, E, B, kyseliny listové, obsahuje betakaroten, draslík, hořčík, železo, vápník, zinek a kromě toho také vlákninu. Díky všem těmto látkám stimuluje nervy a mozek, působí dobře proti depresím, podporuje spánek, snižuje krevní tlak, čistí střeva a celkově posiluje imunitní systém. Držíte-li redukční dietku do plavek, dejte si květák. Nejenže je vitaminovou bombou, obsahuje také jen velmi malé množství sacharidů, což je důvod, proč je tak hojně zařazovaný například do „cukrfree“ kuchařek. Kromě toho je velkým bojovníkem proti špatnému trávení a pomáhá řešit problémy se srdcem a oběhovou soustavou.

Lilkové chipsy s česnekovým dipem

Původ tohoto předkrmu můžeme hledat na Balkáně, odkud lilék pochází a kde jej obecně používají v kuchyni více než jinde. Surový lilék se marinuje, nakládá, smaží v trojbalu, hodí se do zeleninových i masových omáček a skvělý je také grilovaný.

Ingredience na 4 porce:

- | 1 středně velký lilék | olivový olej, sůl, pepř
- | bylinky (bazalka, oregano, rozmarýn...)
- | bílý jogurt | 3 stroužky česneku
- | 1 citron | petržel (kudrnatka či plocholista)

Panenko s pečeným květákem

Vepřová panenka patří mezi nejcukrnější druhy masa, a co se přípravy týká, jde o velmi snadné a rychlé jídlo. Zaručeně šťavnatá zůstane, pokud ji budeme péct vcelku po kratší dobu a na vyšší teplotu.

Ingredience pro 4 osoby:

- | 1 kg vepřové panenky
- | 1 středně velký květák s listy
- | petržel (kudrnatka či plocholista)
- | slunečnicový olej | sůl, pepř

Nakládaný sýr

Pokud patříte mezi milovníky ostrého jídla, potom vám jistě tato varianta nakládaného sýru udělá radost. V opačném případě stačí z receptu jednoduše „vyhodit“ vše s označením chilli a přidat jen o něco víc oblíbených bylinek.

Ingredience pro 4 osoby:

- | 2 sýry s bílou plísní (hermelín)
- | jarní cibulka | medvědí česnek
- | sušené chilli
- | pálivé papričky (chilli či jalapeño)
- | olivový olej | sůl, pepř

Jak na to?

1 Příprava tohoto tříchodového menu je velmi rychlá, a to také díky tomu, že si „dezert“ připravíme s předstihem. Aby byl nakládáný sýr v dobré kondici, potřebuje totiž asi tři nebo čtyři dny odpočívat. Potom jej můžeme podávat jako slanou tečku anebo se také hodí jako malá pozornost pro návštěvu. V misce smícháme nakrájenou cibulku, medvědí česnek, sušené chilli, sůl, pepř a olej. Sýry rozkrojíme podélně na půlky a ty ještě na čtvrtiny a poté je potřeme připravenou směsí. Do zavařovací sklenice vkládáme postupně kousky sýru a pokrájené pálivé papričky. Nakonec vyplníme prázdná místa olejem až po okraj sklenice, kterou pořádně zavřeme a dáme na několik dní do lednice.

2 Pustíme se do předkrmu. Lilek nakrájíme na tenká kolečka, která položíme na pečicí papír a pořádně je osolíme. Asi

po 10 minutách pustí lilky hnědou hořkou šťávu, kterou otřeme například papírovou utěrkou. Lilky spolu s pečicím papírem přendáme na plech, pokapeme je olivovým olejem, zlehka osolíme, opepříme, přidáme oblíbené bylinky a pečeme na 180 stupňů asi 15 minut. Jde o to, aby chytly zlatavou barvu a byly křupavé. Mezitím si připravíme česnekový dip. Do bílého jogurtu vmícháme šťávu z půlky citronu, tři prolisované stroužky česneku (můžeme je nahradit medvědím česnekem, který voní a chutná po česneku, ale nezůstává po něm v ústech tak silná stopa) a nejmenno nasekanou petrželku. Dip ještě podle chuti osolíme a opepříme.

3 Pro hlavní chod si očistíme panenku, kterou ze všech stran osolíme, opepříme, potřeme olejem a necháme chvíli odpočívat. Od květáku oddělíme listy,

kteří zbavíme zničených okrajů a pokrájíme nadrobno. Omytý květák rozdělíme na malé růžičky a spolu s listy přendáme na plech vyložený pečicím papírem. Přidáme olej, sůl, pepř, nejmenno nasekanou petržel a pečeme v troubě dozlatova na 180 stupňů asi 20 minut. Odpočatou panenku zprudka opečeme ze všech stran na pánvi a dáme ji do trouby. Po vyjmutí květáku můžeme teplotu v troubě zvýšit na 190 stupňů. Pokud je průměr panenky přibližně 6 cm, stačí ji péct 12 minut. Naším cílem je, aby byla uvnitř pěkně růžová. Než ji začneme krájet na plátky a servírovat na květákové lůžko, necháme ji ještě pár minut odpočinout na prkénku. Chutě a vůně všech ingrediencí krásně doplní sklenička dobrého vína a váza plná tulipánů.

Pestrý a chutný červen!

- 1 Roman Jaroš
Opuštěná točna
- 2 Aleš Kozlík
Mašina na louce
- 3 Martin Vanek
Vlaková ulice

FOTO SOUTĚŽ ŽELEZNICE, KDE BYSTE JI NEČEKALI

Vše o soutěži
na www.cdprovas.cz/fotosoutez

ETIKETA

S DANIELEM ŠMÍDEM

ILUSTRACE: DIGISHOCK

Daniel Šmíd je lektor a mentor, přednáší o korektním chování a vztazích, soudobé společenské a obchodní etiketě a tématech spojených s moudrým oblékáním. Jeho vizí je zlepšit chování a oblékání lidí kolem něj. Více na www.danielsmid.cz. Přehled jeho aktuálních otevřených kurzů etikety najdete také na www.etiketaustolu.cz.

Sezení a místa u stolu

Přestože jsme z antropologického hlediska jako lidé uzpůsobeni nejlépe k pohybu chůzí, sedíme velmi často. Možná že podobně jako já při psaní tohoto článku sedíte také vy při jeho čtení. Místa k sezení jsou považována za hodnotnější než tak k stání. Někde „zasedat“ je mnohdy chápáno jako cenný statut. Oproti tomu někde jen „sedět“ nebo „jít sedět“ jako privilegium nechápeme. Souvislostí s moderní etiketou, chováním na veřejnosti a sezením je mnoho.

Neseděte si, pokud nejste vyzváni. Přijďte-li jako hosté na návštěvu ke známým nebo rodině, vyčkejte, až vám ukážou, kam se máte posadit. Většinou jsou to židle nebo křesla. Neseděte si na područky sedacích souprav nebo křesel. Jsou to područky. Posadíte-li se, ujistěte se, že u toho vypadáte dobře. Rozplácené tělo v ušáku a nekontrolovaně pohozené údy hovoří o vaší neúčtě k hostiteli. Sedněte si vzpřímeně, neopírejte se. Žena by měla sedět k ose sedáku mírně našikmo s nohama vedle sebe nebo přes sebe. Kolena a kotníky blízko u sebe, avšak tak, aby to nepůsobilo upjatě. Muž, který ví a zná, usedá tak, aby měl nohy od sebe na šířku svých ramen, případně uvolněně nohu přes nohu. Pozor, aby špička boty „nemířila“ na nikoho jiného. Nikdy neseděte tak, že je vám vidět podrážka boty. To je výrazem nevkusy a důkazem absence sociální inteligence.

Pokud jdete na úřad, jdete na oficiální návštěvu. Posadte se výhradně až po vyzvání. Pokud k výzvě nedojde a vy se posadit chcete, zeptejte se: „Smím se, prosím, posadit?“ Opouštěte-li místo, zasuňte po sobě židli. Samostatnou kapitolou jsou obchodní jednání, kdy sezení či zasedání je komunikačním nástrojem

a rozložení sedících často ukazuje, jaké vztahy mezi stranami panují. Také tam však platí, že v cizí firmě nebo v kanceláři svého kolegy nebo nadřízeného usedáte až po vyzvání.

Pokud sedíte v páru muž a žena, sedí obvykle žena po pravici muže. To je čestné místo vyhrazeno pro společensky významnou osobu. Mladší muž sedí po levici staršího muže. Nejčastěji sedíte v párech u stolu za účelem jídla nebo pití. Ženě nebo staršímu je vyhrazeno vždy to „lepší místo“ než muži nebo mladšímu. V restauracích a kavárnách je to místo s výhledem do prostoru, případně na dveře. Nejste-li si, pánové, jistí, kde chce vaše žena sedět, zeptejte se jí. Ženě vždy pomáhejte usednout. Židli dostatečně odtahněte od stolu a potom přisuňte. Při jídle vždy sedte vzpřímeně, vypadáte u toho mnohem lépe, lépe se vám jí, dýchá i hovoří. Neopírejte se lokty o stůl ani zády o opěradlo židle. Navíc se vám, pánové, nepomačká sako na zádech. Argument, že sako nenosíte nebo si ho při jídle odkládáte, nepřijímám. Sako neodkládejte. Vypadáte lépe v něm.

Holdujete-li kultuře, čas od času spolu v párech nebo s vašimi dětmi sedíte v divadle nebo v kině. Také tam platí jistá doporučení etikety.

Do uličky v obou případech vchází muž jako první, nechává ženu usednout jako první po své pravici. Výjimkou je místo v uličce. To by měl obsadit muž. Se sklopným sedadlem muž ženě pomáhá. Neopírejte svá kolena o opěradla před vámi, rušíte tím okolí. Vaše opěradlo je to, které máte za zády. Po skončení představení v divadle zůstaňte sedět do té doby, než dozní poslední potlesk. V kině vyjadřujeme úctu tvůrcům filmu tím, že sedíme na svých místech až do doby, než skončí všechny titulky.

Také v dopravních prostředcích jsou místa lepší a horší. V tramvaji, autobusu i ve vlaku nabídněte vždy ženě, aby se posadila k oknu. Dámy, vy smíte odmítnout, chcete-li být z jakéhokoli důvodu blíže do uličky. Obdobně je to se směrem sedadel. Většinou chápeme sedadlo po směru jízdy jako to lepší. Nabídněte ho ženě, jste-li muž, nebo staršímu, jste-li mladší. Přisedáte-li si k někomu cizímu, který již v kupé nebo v otevřeném vagonu na dvojici sedadel sedí a vy nemáte rezervaci, vždy se ptejte, zda je to místo volné. Vhodná je otázka: „Smím se zde posadit, prosím?“ Pokud rezervaci máte, řekněte to svému budoucímu sousedovi poté, co ho pozdravíte. ■

1 Jak se jmenuje poslední kniha Vlastiny Kounické Svátkové, kterou si vydala sama?

- A Sama sebou
- B Prostor pro duši
- C O čem všem je láska

2 Kolikátý poledník východní délky prochází Jindřichovým Hradcem?

- A 15.
- B 16.
- C 17.

3 Které jméno nese Ioni otevřená, 117 km dlouhá železniční linka v Londýně?

- A Catherine
- B Victorie
- C Elizabeth

4 Kdy bylo v Mauritánii oficiálně zakázáno otroctví?

- A v roce 1981
- B v roce 1918
- C v roce 2007

5 Ze kterého jazyka pochází název rybníku Vajgar v Jindřichově Hradci?

- A z ruštiny
- B z němčiny
- C z polštiny

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíce zaujal*?

**Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.*

SOU TĚŽ PRO CHYTRÉ HLAVY

Soutěžit můžete na www.cdprovas.cz, kde vyplníte příslušný formulář, své odpovědi zadávejte do **19. června 2019**.

Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu.

Tři správné odpovědi odměníme Kilometrickou bankou ČD – poukazem na volné cestování vlaky ČD v hodnotě 2 200 Kč – a další tři z vás obdrží poukázky do obchodní sítě PONT v hodnotě 1 000 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – v Saúdské Arábii
- 2 – od roku 2001
- 3 – v Malovaném domě
- 4 – 250
- 5 – autobus

pont to go

KVĚTNOVÉ SOUTĚŽE

Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás? Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o DVD

Co ve volném překladu znamená galské slovo Goska, podle kterého mohl být hrad Houska také pojmenován?
A brána

Soutěž o knihu

Ve kterém novém seriálu se téměř po dvaceti letech vrátí na televizní obrazovky George Clooney?
C v Hlavě 22

Soutěž o knihu

Tajenka zní:
Cestování letadlem se postará o to, abyste vypadali jako vaše fotografie v cestovním pasu.

Kompletní pravidla soutěží najdete na www.cdprovas.cz.

ČD Směnárna Exchange

Vyměňte si peníze
v pokladně ČD

- » **bez poplatků**
- » 34 směnáren po celé ČR
- » měny EUR, USD, HRK, HUF, GBP, PLN, BGN, CHF i další dle nabídky jednotlivých směnáren

www.cd.cz/smenarny

České dráhy
Národní dopravce

Pojď pracovat k nám!

Získej praxi a užívej si cestování

Hledáme:

VLAKVEDOUČÍ/PRŮVODČÍ

- zdokonalíte se v komunikaci s lidmi
- férové jednání a ohodnocení je samozřejmostí
- získáte neomezené cestování vlakem po ČR, SR a výhodné cestování po Evropě
- užijete si 35 kalendářních dnů dovolené
- přispějeme vám na stravování, rekreaci a penzijní připojištění
- můžete pracovat kdekoliv v ČR
- služební oděv zdarma a další výhody

www.cd.cz/kariera

České dráhy
Národní dopravce

